

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Diplomová práce

**Zhodnocení vlivu dotačních projektů na hospodaření a
rozvoj obcí**

Bc. Martina Rájková

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra ekonomiky

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Rájková Martina

Veřejná správa a regionální rozvoj nav.- Cheb

Název práce

Zhodnocení vlivu dotačních projektů na hospodaření a rozvoj obcí

Anglický název

Evaluation of the Influence of the Grant Programs aimed at the Management and Development of Villages

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zhodnocení vlivu dotačních projektů na rozvoj a hospodaření konkrétních obcí, a to obcí Nový Kostel a Křižovatka v letech 2007–2013, tzn. v minulém programovém období Evropské unie.

Naplnění cíle bude zajištěno analýzou příjmové a výdajové stránky rozpočtu obou obcí a posouzením účelnosti působení dotačních projektů na rozvoj vybraných obcí. Názory občanů obcí na zkoumanou problematiku budou zjištěny pomocí ankety.

Metodika

Metodika literární rešerše bude založena na sekundárním sběru dat a zároveň jejich komparaci. Data budou čerpána z odborné literatury, právních předpisů a internetových zdrojů. K posouzení aktuální situace vybraných obcí bude využito především interních materiálů z obecního úřadu Obce Křižovatka a obecního úřadu Obce Nový Kostel. Jedná se zejména o rozpočtové určení a závěrečné účty obcí v období 2007 - 2013. Data budou zpracována v programech MS Office. Vliv dotačních projektů na hospodaření a rozvoj vybraných obcí bude posuzováno ve vybrané časové řadě na základě zpracovaných rozborů příjmů a výdajů v letech 2007-2013. Diskuse bude vedena na základě informací z teoretických východisek znalostí získaných studiem a diskuzí s kompetentními osobami z obecních úřadů a podkladem budou i názory konkrétních občanů obcí.

Harmonogram zpracování

Letní semestr 2014: Zpracování teoretických podkladů.

Zimní semestr 2014: Zpracování praktické části a rozbor hospodaření.

Letní semestr 2015: Zhodnocení výsledků a dokončení diplomové práce.

Rozsah textové části

60-80

Klíčová slova

projekt, obec, dotace, hospodaření obce, zhodnocení, analýza

Doporučené zdroje informací

MACÁKOVÁ, Libuše a kolektiv. Mikroekonomie základní kurz. 10. vydání, Slaný: Melantrium, 2007. ISBN 978-80-96175-56-0

PAVLÁSEK, Vlastimil; HEJDUKOVÁ, Pavla. Veřejné finance a daně v České republice. 2. přepracované vydání, Píseň: Nave tisk spol. s.r.o., 2011, 182 s., ISBN 978-80-7211-395-8

PEKOVÁ, Jitka. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1. vydání, Praha: Management Press, 2004, 375 s., ISBN 80-7261-086-4

PEKOVÁ, Jitka. Hospodaření a finance územní samosprávy - územní aspekty veřejných financí. 1. vydání, Praha: VIKTORIA Publishing, a.s., 1995, 268 s., ISBN 80-7187-024-2

PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. aktualizované a rozšířené vydání, Praha: ASPI, a.s., 2008, 712 s., ISBN 978-80-7357-351-5

PEKOVÁ, Jitka. Hospodaření obcí a rozpočet. 55. publikace, Praha: Codex Bohemia, s.r.o.: 1997, 289 s., ISBN 80-85963-34-5

WOKOČUN, René. Strukturální fondy a obce I. 1. vydání, Praha: ASPI, 2006, ISBN 80-7357-138-2

Vedoucí práce

Homojka Jaroslav, prof. Ing., CSc.

Termín odevzdání

březen 2015

Elektronicky schváleno dne 6.10.2014

prof. Ing. Miroslav Svatoš, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 6.10.2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan fakulty

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Zhodnocení vlivu dotačních projektů na hospodaření a rozvoj obcí" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31.3.2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu profesorovi Ing. Jaroslavu Homolkovi, CSc. za odborné vedení této práce, panu Janu Strachotovi, starostovi obce Křižovatka a Ottovi Teuberovi, starostovi obce Nový Kostel za poskytnuté informace a interní materiály obcí, kteří tak přispěli ke vzniku této diplomové práce.

Zhodnocení vlivu dotačních projektů na hospodaření obce Křížovatka a obce Nový Kostel

Assessing the impact of grant projects at the intersection of the municipality and the municipality Nový Kostel

Souhrn

Cílem diplomové práce bude zhodnocení vlivu dotačních projektů na hospodaření a rozvoj Obce Křížovatka v letech 2007 – 2013, tzn. v programovém období na tyto léta a její srovnání s vlivem dotačních projektů na hospodaření a rozvoj obce Nový Kostel. Obě zkoumané obce se nalézají v Karlovarském kraji.

Summary

The aim of this thesis is to evaluate the influence of grant projects on management and community development Intersection between 2007 - 2013, ie. programming period for these years and its comparison with the impact of grant projects on management and community development new church. Both investigated municipalities are located in Karlovy Vary.

Klíčová slova: obec, projekt, dotace, veřejné statky, hospodaření obce, rozpočet obce, analýza, finanční prostředky, příjmy, výdaje, operační programy

Keywords: community, project grants, public goods, farming village, municipality budget, analysis, funds, revenues, expenditures, operational programs

Obsah

Obsah	2
1. ÚVOD	4
2. CÍL PRÁCE, METODIKA	6
2.1 Cíl práce	6
2.2 Metodika	6
3. TEORETICKÁ VÝCHODISKA	7
3.1 Obec jako základní subjekt územní samosprávy v České republice	7
3.2 Stručný historický vývoj obcí na našem území	9
3.3 Veřejné statky	10
3.3.1 Čisté veřejné statky	11
3.3.2 Smíšené veřejné statky	12
3.3.3 Místní veřejné statky	13
4. ZAJIŠŤOVÁNÍ A FINANCOVÁNÍ VEŘEJNÝCH STATKŮ	14
4.1 Zajišťování a financování veřejných statků v obci	15
5. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA HOSPODAŘENÍ OBCE	17
5.1 Stručná charakteristika výdajů obce	20
5.2 Stručná charakteristika příjmů obce	20
5.3 Ukazatel dluhové služby	21
5.4 Brutto úspora obce	21
5.5 Analýza příjmů obce	22
6. VYUŽITÍ DOTACÍ NA HOSPODAŘENÍ A ROZVOJ OBCE	24
6.1 Klasifikace dotací ze státního rozpočtu ČR	25
6.2 Dotace z rozpočtu EU	26
6.2.1 Strategie regionálního rozvoje ČR	28
6.2.2 Národní strategický referenční rámec	29
6.2.3 Program obnovy venkova	30
7. Charakteristika vybraných obcí	31
7.1 Charakteristika obce Křižovatka	32
7.1.2 Vymezení území a historie obce Křižovatka	32
7.1.3 Obecní úřad obce Křižovatka	33
7.1.4 Demografická struktura obce Křižovatka	35
7.1.5 Kulturní a sociální charakteristika obce Křižovatka	40
7.1.6 Občanská vybavenost obce Křižovatka v letech 2007 - 2013	42
7.1.7 Hospodaření obce Křižovatka v letech 2007 - 2013	45
7.1.8 Využití dotačních projektů k rozvoji obce Křižovatka v letech 2007 - 2013	50
7.1.9 Výsledek hospodaření v obci Křižovatka v letech 2007 - 2013	59
7.1.10 Ukazatel dluhové služby v obci Křižovatka	60
7.1.11 Brutto úspora obce Křižovatka za období 2007 – 2013	61
7.1.12 Meziroční růst příjmů obce Křižovatka v letech 2007 - 2013	62
7.1.13 Meziroční růst vlastních příjmů obce Křižovatka v letech 2007 - 2013	63
7.1.14 Finanční nezávislost obce Křižovatka v letech 2007 - 2013	64
7.1.15 Shrnutí – SWOT obce Křižovatka	66
7.2 Charakteristika obce Nový Kostel	67
7.2.1 Vymezení území a historie obce Nový Kostel	67
7.2.2 Obecní úřad obce Nový Kostel	67
7.2.3 Demografická struktura obce Křižovatka	70

7.2.4 Kulturní a sociální charakteristika obce Nový Kostel	74
7.2.5 Občanská vybavenost obce Nový Kostel v letech 2007 - 2013	75
7.2.6 Hospodaření obce Nový Kostel v letech 2007 - 2013	77
7.2.7 Využití dotačních projektů k rozvoji obce Nový Kostel v letech 2007 - 2013	82
7.2.8 Výsledek hospodaření v obci Nový Kostel v letech 2007 - 2013	85
7.2.9 Ukazatel dluhové služby v obci Nový Kostel	85
7.2.10 Brutto úspora obce Nový Kostel za období 2007 – 2013	86
7.2.11 Meziroční růst příjmů obce Nový Kostel v letech 2007 - 2013	87
7.2.12 Meziroční růst vlastních příjmů obce Nový Kostel v letech 2007 - 2013	87
7.2.13 Finanční nezávislost obce Nový Kostel v letech 2007 - 2013	88
7.2.14 Shrnutí – SWOT obce Nový Kostel	90
8. Dotazníkové šetření v obci Křižovatka o obci Nový Kostel	91
9. Závěr	93

1. ÚVOD

„Lidé to jsou, kdo tvoří obec, nikoliv zdi“ - Thúkýdidés

Předpokládejme, že v České republice je každý z nás příslušníkem nějaké obce - takové, na jejímž území má trvalý pobyt. Na základě této skutečnosti plynou pro každého jednotlivého občana různá práva, ale také povinnosti. Velmi jednoduše řečeno, nicméně až taková jednoduchá záležitost to není. Vznik obcí na našem území, v jejich novodobém pojetí spadá do roku 1849, kdy byl přijat první obecní zákon¹. Od počátku své existence byly obce považovány za základní jednotky územního členění státu a současně za samosprávná společenství občanů, žijících na určitém území. Zlom tohoto pohledu na postavení obce v rámci státu nastal v roce 1950, ve kterém byla místní samospráva zrušena a k jejímu obnovení došlo až v roce 1990. V současné době mají obce v České republice opět postavení základních jednotek územní správy státu a jsou tak zařazeny jako nejnížší samosprávné útvary, základní územní jednotky státu a samostatné ekonomické subjekty. Obec je především samosprávným společenstvím občanů, kdy výkon samosprávy všem zaručuje přímo Ústava. Jedná se o podstatný princip demokracie, který by občané měli ve vlastním zájmu co nejvíce využívat. Skutečnost, že máme trvalý pobyt v určité obci, nám automaticky dává právo rozhodovat o místních záležitostech, a to jednak přímo v místním referendu, nebo zprostředkovaně, volbou obecního zastupitelstva². Každá obec se vyznačuje třemi základními znaky: **územím, občany, kteří území obce žijí a samosprávou veřejných záležitostí na katastrálním území obce³**.

Samospráva obce je široká, její hranice jsou vymezeny zákonem, nelze je tedy omezit rozhodnutím jakéhokoliv úředníka. Samospráva obce je ve své podstatě reprezentantem svých občanů, se kterými by měla spolupracovat, protože jen takto může obec úspěšně plnit funkci sociální, ekonomickou a územně technickou. Jedná se o funkce, které jsou vzájemně propojeny, které spolu úzce souvisí, a které by měly být základním cílem každé obce, tak aby obec mohla zajišťovat různé druhy veřejných statků, které slouží k uspokojování potřeb občanů žijících jejím území, rozhodovat o způsobu jejich

¹ Pravidla obecního zřízení s vysokou nezávislostí samosprávy na státu, byla uplatňována zásada, že základem svobodného státu je svobodná obec.

² Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., § 67 - § 83

³ Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., § 18 - § 26

zajišťování a financování. Dle zákona o rozpočtovém určení daní⁴ byly obce financovány z výnosů některých daní vybíraných státem a na základě použité metodiky výpočtu byly tyto výnosy dále jednotlivým obcím dle jejich velikosti přerozdělovány. Větší obce tak byly zvýhodňovány na úkor obcí menších. Bylo tak na každé obci, jak se s touto realitou vyrovná. Potřeba změnit některé prvky stávajícího rozpočtového určení daní pro obce byla vyvolána kritikou jeho předešlé podoby. Cílem těchto změn bylo odstranění problematických oblastí. Dle aktuálně platného zákona o rozpočtovém určení⁵ daní došlo především o snížení váhy koeficientů 14 velikostních kategorií při přerozdělování celkových daňových příjmů obcí, toto bylo prakticky jediné kritérium. Dále došlo o snížení velkého rozdílu v koeficientech mezi největšími a nejmenšími obcemi. Objektem zájmu této práce se tak staly dvě malé obce s maximálně 500 obyvateli, které plní pouze svoji samostatnou působnost. Obě obce tedy nezabezpečují za stát i další úkoly v rámci plnění tzv. přenesené působnosti. Samostatná působnost obce není pro obec jednoduchou činností zvláště v současné době, kdy je velmi aktuální problematika vyrovnaných veřejných rozpočtů⁶, respektive deficit veřejných rozpočtů v návaznosti na zajišťování veřejných statků a jejich financování. Tato problematika se pochopitelně dotýká nejen obcí ale státu jako takového, neboť obce tvoří základní strukturu státu. Na obce je tak vyvíjen velký tlak a odpovědnost na vlastní hospodaření a je jen na nich, jak se s tímto trendem vypořádají. O to citelnější dopady pocítují zvláště malé obce. Obec Křižovatka a obec Nový Kostel mají vzhledem ke své velikosti značně omezené finanční prostředky, a proto zásadní zlepšení života v obou obcích je možné realizovat pouze za pomoci úspěšného čerpání dotačních titulů. Z tohoto důvodu bylo autorkou vybráno téma: „Zhodnocení vlivu dotačních projektů na hospodaření a rozvoj obce Křižovatka a obce Nový Kostel“.

Autorka se snaží ukázat, že i v malé obci s necelými třemi stovkami obyvatel lze úspěšně zajišťovat a financovat veřejné statky ve prospěch svých občanů, přičemž financování těchto veřejných statků je možné pouze díky využití a správné administraci nejrůznějších poskytovaných dotací.

⁴ Zákon č. 243/2000 Sb., určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní) ve znění pozdějších předpisů; **účinný do prosince 2007.**

⁵ Zákon č. 243/2000 Sb., určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní) ve znění pozdějších předpisů; **účinný od 1. ledna 2008.**

⁶ § 4 odst. 4 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

2. CÍL PRÁCE, METODIKA

2.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce bude zhodnocení vlivu dotačních projektů na hospodaření a rozvoj Obce Křižovatka v rozmezí let 2007 – 2013, tzn. v programovém období na tyto léta, a její srovnání s vlivem dotačních projektů na hospodaření a rozvoj obce Křižovatka ve stejném časovém horizontu.

Naplnění cíle bude zajištěno analýzou příjmové a výdajové stránky rozpočtu v rozmezí let 2007 – 2013 u vybraných obcí a posouzení účelnosti dotačních projektů na jejich rozvoj.

2.2 Metodika

Metodika literární rešerše bude založena na sekundárním sběru dat a zároveň jejich komparaci. Data budou čerpána z odborné literatury, právních předpisů a internetových zdrojů. K posouzení aktuální situace vybraných obcí bude využito především interních materiál z obecního úřadu Obce Křižovatka a obecního úřadu Obce Nový Kostel. Jedná se o rozpočtové určení a závěrečných účtů obou obcí v období 2007 – 2013. Data budou zpracována v programech MS Office. Vliv dotačních projektů na hospodaření a rozvoj vybraných obcí bude posuzováno ve vybrané časové řadě na základě zpracovaných rozborů příjmů a výdajů v letech 2007 – 2013. Diskuze bude vedena na základě informací z teoretických východisek znalostí získaných studiem, diskuzí s kompetentními osobami z obecních úřadů a dotazníkového šetření, jehož podkladem budou i názory konkrétních občanů obou obcí.

3. TEORETICKÁ VÝCHODISKA

3.1 Obec jako základní subjekt územní samosprávy v České republice

Základním subjektem územní samosprávy v České republice tvoří obec, která je tak nejnižším samosprávným, ekonomicky samostatným celkem a jejíž postavení ve veřejné správě je stále významnější. Obec jako základní územní samosprávné společenství občanů tvoří územní celek, který je vymezen hranicí obce.⁷

Toto neznamená nic jiného, než že obec tvoří obyvatelstvo, které tak společně užívá vymezené území.

Obyvatelé obce mají právo na samosprávu obce, kterou jim přímo garantuje Ústava České republiky. Tato skutečnost znamená že, **obyvatelé mají právo podílet se na řízení obce**, a to jednak **nepřímo** prostřednictvím svých volených zástupců do zastupitelstva obce⁸ na základě veřejných komunálních voleb vyhlášených prezidentem republiky podle volebního zákona nebo **přímo** a to výkonem dobrovolné práce v různých komisích nebo výborech zřízených obcí či svojí účastí na místních referendech a veřejných schůzích.

Samospráva obce tkví v samostatnosti obce při správě svého majetku a veškerých činností, které se nevyznačují činností státní. V České republice má tak obec postavení územního samosprávného společenství a nestátního právního subjektu. Veškeré výše uvedené funkce, které obec plní jsou vymezeny v zákoně o obcích⁹. Obec je veřejnoprávní korporací, která disponuje s vlastním majetkem¹⁰, vlastnictví je ovšem nedělitelné mezi občany. Obec zároveň disponuje s finančními zdroji, se kterými hospodáří samostatně za podmínek, které jí stanovuje zákon¹¹, při svém hospodaření musí obec účelně a hospodárně využívat svůj majetek, pečovat o něj a chránit jej.

⁷ Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., DÍL 1 Postavení obcí, § 1

⁸ Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., DÍL 1 Zastupitelstvo obce, § 67 - § 83

⁹ Zákon o obcích č. 128/2000 Sb.

¹⁰ Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., DÍL 2 Hospodaření obce, § 38 - § 45

¹¹ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Obec může také vstupovat do smluvních vztahů, vystupuje v právních vztazích svým jménem jako právnická osoba a za tyto vztahy nese plnou odpovědnost, může tak zakládat obecní podniky nebo může vkládat svůj majetek do společných podniků, které jsou zakládány společně s jinými obcemi nebo i soukromými subjekty a s tím související možnost, vyslat své zástupce do statutárních orgánů těchto vzniklých podniků. Obec v rámci své samostatné působnosti především zajišťuje různé druhy veřejných statků, které mají spíše lokální charakter a slouží k uspokojování potřeb občanů žijících na území obce.

V samostatné působnosti obce je i rozhodování o způsobu zabezpečování veřejných statků prostřednictvím organizací, u kterých je zřizovatelem, popř. ve spolupráci se sousedními obcemi, krajem či prostřednictvím veřejných zakázek. V samostatné působnosti obce je i rozhodování o způsobu financování nákladů souvisejících se zabezpečováním veřejných statků pro své občany a nedílnou součástí všech činností obce je i důsledná kontrola včetně kontroly finanční¹².

Obec musí mít i určitou finanční suverenitu vymezenou příslušnými zákony¹³, tento zákon dovoluje, aby obec měla tu možnost být alespoň z části finančně nezávislá na státu tzn., že má právo hospodařit na základě vlastního sestaveného rozpočtu, vytvářet mimorozpočtové fondy a rozhodovat o použití finančních zdrojů. Ve své samostatné působnosti upravuje veřejné záležitosti pomocí obecně závazných vyhlášek a zároveň je v mezích zákona nositelem veřejné moci, může tedy zřizovat i obecní policii.

Obec je reprezentantem veřejných zájmů svých občanů tzn., že zohledňuje zvláštnosti místní lokality, zájmy a preference obyvatel žijících na území obce a pečuje tak nejen o jejich potřeby ale také o všestranný sociálně-ekonomický rozvoj, do něhož patří například dlouhodobý plán ekonomického rozvoje či územní plán obce¹⁴. V územním plánu by obec měla optimálně využít svého území k různým aktivitám a jasně tedy vymezit obytné zóny a zóny ostatní. Územní plán obce by měl tak nalézt takové předpoklady, které by umožnily

¹² PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1.vydání, Praha: Management Press, 2004, 375 s., IBSN 80-7261-086-4

¹³ Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴ Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

další výstavbu a trvalé udržitelný rozvoj spočívající v nalezení vyváženého stavu mezi hospodařením obce, životním prostředím a společenstvím občanů obce.

3.2 Stručný historický vývoj obcí na našem území

Obec jako nejnižší samosprávný útvar, jako samostatný ekonomický subjekt a jako základní územní jednotka státu má na území České republiky bohatou historii. Geograficky menší útvary na našem území spadající do hluboké historie se vytvářely zpravidla na základě potřeb lidí. Tyto potřeby byly naplňovány za účelem společně bránit svoji existenci, společně komunikovat na základě podobné jazykové a kulturní identity a dále naplňovat tyto potřeby díky vlivu nejrůznějších ekonomických faktorů, jako byly například křižovatky obchodních cest. Tyto geograficky menší útvary postupně získávaly různé výsady a v některých oblastech života společnosti i určitý stupeň nezávislosti na státu. Takto na našem území z menších útvarů vznikaly obce, které postupně získávaly svoji identitu.

V roce 1848 se v návrhu kroměřížské Ústavy objevují požadavky obcí na seburčení obcí ve všech jejich záležitostech, požadavky týkající se svobodné volby zástupců obcí, požadavky na zřízení místní policie a v neposlední řadě požadavky na zveřejňování výsledků hospodaření obcí.¹⁵Tato práva byla uzákoněna říšskou ústavou z roku 1849 a téhož roku byla vydána pravidla obecního zřízení s vysokou nezávislostí samosprávy na státu. **Již v této době byla uplatňována zásada, že základem svobodného státu je svobodná obec.**

K dalším základním a zákonným úpravám došlo po roce 1861 a dále po roce 1863, kdy byly vydány zemské zákony o obecním zřízení ve Slezsku a v roce 1864 v Čechách a na Moravě. Obecní zřízení již tehdy udělilo obcím dvě základní působnosti, kterými byla působnost přenesená, kdy obce tak zajišťovaly úkoly přenesené na ně státem a pomáhaly tak ve výkonu státních pravomocí a dále to byla působnost vlastní, která umožňovala obcím spravovat vlastní záležitosti, jako byly například správa vlastního majetku či zabezpečování školství, sociálních služeb, kulturních služeb a jiné. Tyto dvě základní

¹⁵ PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy – územní aspekty veřejných financí*. 1. vydání, Praha: Viktoria Publishing, a.s., 1995. 268 s., IBSN 80-7187-024-2

působnosti obcí byly díky politickému uspořádanému státu od roku 1950 až do roku 1990 utlumeny, aby pak v rámci transformačních procesů jim byly opět tyto výsady vráceny. Od roku 1961, kdy bylo registrováno na území ČR 8 726 obcí, se počet obcí setrvale snižoval, neboť docházelo k administrativnímu snižování počtu malých venkovských obcí. K nejvýraznějšímu snížení došlo mezi lety 1970 a 1980, kdy klesl celkový počet obcí téměř o třetinu tj. z počtu 7 511 na počet 4 778. V té době probíhalo slučování obcí do střediskové sídlení soustavy. Nejnižší stav obcí nastal v roce 1990, kdy v České republice úředně existovalo pouze 4 100 obcí, následně nastal obrat a v následujících letech se počty obcí začaly opět zvyšovat. Mnoho menších obcí, jejichž obyvatelům se nelíbilo sloučení do obcí střediskových, se opět osamostatnilo. V roce 1991 takto „nově“ vzniklo 1 668 obcí, v roce 1992 dalších 329. Od roku 1994 se počet obcí ustálil a v současné době se počet ustálil na 6 250. Ve srovnání s většinou ostatních evropských zemí je u nás velice nízký průměrný počet obyvatel na jednu obec připadá v průměru 1 632 obyvatel⁴⁰

Postavení a vývoj obcí na území České republiky byl postupný a závisel na tom, jak se měnila koncepce státu. Tato koncepce byla ovlivněna zejména světovými válkami, politickým uspořádáním státu, krizovými jevy, které vyžadovaly centrální zásahy do hospodářství a dále koncentrací a centralizací kapitálu.

3.3 Veřejné statky

Veřejné statky jsou takové statky a takové služby, které různým rozsahem poskytuje veřejný sektor, jsou tak zajišťovány státem nebo obcemi a financovány zcela nebo z části z finančních prostředků soustředěných v soustavě veřejných rozpočtů. Jedná se o statky, které nemohou nebo nechtějí být zabezpečovány a poskytovány prostřednictvím tržního systému v důsledku tržních selhání¹⁶. Tržní mechanismus ve skutečnosti není schopen vykonávat všechny funkce a musí být doplněn veřejným sektorem.

Veřejné statky jsou takové statky a takové služby, ze kterých mají všichni občané stejný prospěch, tento prospěch je nedělitelný a není možné, aby jakýkoliv občan byl vyloučen

¹⁶ Nedokonalost cenového systému brání efektivní alokaci zdrojů. Nejdůležitějšími příčinami jsou monopolní síla, externality, veřejné statky a asymetrická informace. Podrobněji uvedeno v dostupné literatuře např.: MACÁKOVÁ, Libuše a kolektiv: *Mikroekonomie základní kurz*. 10. vydání, Slaný: Melandrium, 2007, IBSN 978-80-96175-56-0

z jeho používání ať již technicky nebo eticky. Proto jsou v neregulované volné tržní ekonomice veřejné statky k dispozici bezplatně, jsou spotřebovávány kolektivně a jsou více či méně užitečné celé společnosti, která ve veřejném zájmu¹⁷ tyto veřejné statky zabezpečuje.

Veřejné statky splňují dva důležité atributy: **nezmenšitelnost** a **nevyločitelnost**¹⁸. První atribut značí že, ať tento statek spotřebovává kterýkoliv občan, nemá jeho spotřeba žádný vliv na to, jaké množství tohoto statku mohou spotřebovat ostatní.

Základem druhého atributu je ta skutečnost, že ze spotřeby nelze (nebo jen velmi nákladně) vyloučit neplátící jedince, kteří tímto způsobem tzv. „parazitují“ na ostatní plátcích. Tito neplátící jedinci mají tak jistotu, že ze spotřeby veřejného statku nemohou být vyloučení a zároveň tzv. mají naději, že veškeré výdaje na jejich poskytování za ně uhradí někdo jiný.

Veřejné statky nejsou poskytovány trhem, a proto je poskytuje stát jednak přímo nebo prostřednictvím územní samosprávy. Jestliže není přístup k veřejným statkům nějakým mechanismem omezován nebo jinak kontrolován, mohou být využívány jakýmkoli způsobem – tedy bohužel i společensky nežádoucím což znamená že, při působení aktivní poptávky a neomezeného přístupu by tak mohlo dojít k jejich drancování.

Při poskytování veřejných statků je rozhodující skutečnost, že každý jedinec může spotřebovávat stejné množství těchto veřejných statků, přestože veřejným statkům ostatní jedinci připisují rozdílné hodnoty. Obce zabezpečují: čisté veřejné statky, smíšené veřejné statky a místní veřejné statky.

3.3.1 Čisté veřejné statky

Veřejné statky, u kterých se výrazně projevují oba dva atributy tedy nezmenšitelnost a nevyločitelnost se často označují jako **čisté veřejné statky** jsou to tedy veřejné statky kolektivní spotřeby, přičemž jejich spotřeba je automatická, je nedělitelná jak v kvantitě, tak v kvalitě pro každého uživatele, nelze tedy přesně určit podíl uživatele na jejich spotřebě a nelze proto reálně předepsat úhradu za jejich spotřebu.

¹⁷ Právní pojem, který lze jen velmi obtížně definovat. Mnohdy se pod tímto pojmem ukrývají i čisté individuální či skupinové zájmy.

¹⁸ PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. aktualizované a rozšířené vydání, Praha: ASPI, a.s. 2008, 712 s., IBSN 978-80-7357-351-5

Nevylučitelnost ze spotřeby je spjata s nesoutěživostí mezi jednotlivými uživateli veřejného statku tzn. že, tito jednotlivci ve spotřebě veřejného statku nesoutěží. Spotřeba těchto veřejných statků jedním uživatelem neubírá možnost spotřebovat tento statek (službu) jiným uživatelem. Proto jsou mezní náklady¹⁹ spotřeby pro každého dalšího uživatele prakticky nulové. Standart tohoto veřejného statku je nedělitelný a při jeho nadměrné spotřebě hrozí tak nebezpečí snížení kvality pro všechny uživatele. Pro tyto veřejné statky je typické, že nelze u nich vyloučit jednotlivce z jejich spotřeby a to i v případě, že některý jedinec není ochoten tento statek spotřebovat a podílet se dobrovolně na úhradě těchto statků.

Subjekt veřejného sektoru²⁰ pak jednotlivci či firmě přikáže povinnost pravidelně přispívat na úhradu nákladů spojených se zabezpečením čistých veřejných statků a to formou výběrů daní, cel a poplatků. Často z těchto statků mají prospěch i obyvatelé ostatních obcí. Z tohoto důvodu by se na zabezpečování měli podílet i jiné než obecní zdroje.

3.3.2 Smíšené veřejné statky

Dalšími veřejnými statky kolektivní spotřeby jsou **smíšené veřejné statky**²¹, které se od čistých veřejných statků odlišují jednak kvantitou, která je dělitelná, lze tedy přesně určit podíl jednotlivce na jejich spotřebě a tak přesně určit ocenění této spotřeby veřejného statku (např. stanovením uživatelského poplatku) a dále kvalitou veřejného statku, která je ovšem mezi jednotlivci nedělitelná.

Z hlediska spotřeby lze rozdělit smíšené statky na fakultativní, což znamená že, každý jedinec si tak sám určí zda-li tento veřejný statek bude užívat a smíšené statky preferované, kdy jejich spotřeba je přikázána²². V těchto případech stát na sebe bere odpovědnost za financování tohoto statku z prostředků soustředěných ve státním rozpočtu či v jiných veřejných rozpočtech (např. základní školství). Smíšené veřejné statky jsou často zabezpečovány ÚSC, ale stát si ponechává možnost kontroly.

¹⁹ Mezní náklady znamená zvýšení celkových nákladů nutných pro výrobu jedné dodatečné jednotky zboží. Podrobněji uvedeno v dostupné literatuře např.: MACÁKOVÁ, Libuše a kolektiv: *Mikroekonomie základní kurz*. 10. vydání, Slaný: Melandrium, 2007. IBSN 978-80-96175-56-0

²⁰ Stát, obec, popř. vyšší samosprávné celky.

²¹ PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. aktualizované a rozšířené vydání, Praha: ASPI, a.s. 2008, 712 s., IBSN 978-80-7357-351-5

²² Státem nebo zákonem.

3.3.3 Místní veřejné statky

Místní veřejné statky slouží místnímu obyvatelstvu podle jejich preferencí, mohou mít povahu čistých veřejných statků jako například působnost obecní policie nebo povahu smíšených veřejných statků jako například svoz komunálního odpadu. Místní čisté veřejné statky musí být financovány daňovou cestou, jelikož jejich spotřebu nelze měřit na jednotlivce. Vzhledem k tomu, že u místních smíšených veřejných statků lze měřit spotřebu na jednotlivce, lze stanovit i výši uživatelského poplatku.

4. ZAJIŠŤOVÁNÍ A FINANCOVÁNÍ VEŘEJNÝCH STATKŮ

Zajišťování a financování veřejných statků zabezpečuje stát a územní samospráva. Úkolem je tedy zabezpečovat velké množství veřejných statků toto zabezpečování veřejných statků popř. řešení negativních důsledků externalit²³ pro občany může různým způsobem. O jaký konkrétní způsob zajištění půjde, zpravidla rozhoduje volený orgán nepřímou veřejnou volbou.

Vlastní zabezpečení veřejných statků zajišťuje a organizuje výkonný orgán spolu s veřejnou správou cílem je tak realizace veřejných statků, při jejichž produkci nelze stavět na rozhodující místo zisk.²⁴

Při rozhodování o konkrétním způsobu zajišťování veřejných statků tak musí být brána v úvahu zásada hospodárnosti vynakládaných finančních prostředků z příslušného veřejného rozpočtu v závislosti na užitek pro obyvatele. Zajišťování a financování veřejných statků je jednou z nejdůležitějších oblastí činnosti státu a územní samosprávy včetně zajištění vlastního čistého veřejného statku, kterým je vlastní veřejná správa.

Základní otázkou při zajišťování veřejných statků je skutečnost, zdali veřejné statky mají být zabezpečovány a financovány přímo ze státního rozpočtu nebo z rozpočtů jednotlivých stupňů územní samosprávy. Tato otázka je položena v návaznosti na rozbor prospěchu, tedy pro koho mají být veřejné statky poskytovány zda pro obyvatele celého státu, nebo pro obyvatele určitého kraje či obce.

Veřejné statky by měly být zajišťovány v souladu s preferencemi obyvatel, kteří hradí náklady na tyto statky prostřednictvím placení daní, popř. uživatelskými poplatky. Veřejné statky by tak měly být dostupné všem bez rozdílu.

Pro hospodárné využití prostředků veřejných rozpočtů na zajištění veřejných statků je potřeba určit:

²³Činnost, která kladně nebo záporně ovlivňuje jiné subjekty, aniž tyto za to musí platit nebo jsou odškodňovány. Externality vznikají tehdy, když se soukromé náklady nebo přínosy neshodují s náklady nebo přínosy celé společnosti. Podrobněji k výkladu externalit dostupné z literatury např. v: MACÁKOVÁ, Libuše a kolektiv: *Mikroekonomie základní kurz*. 10. vydání, Slaný: Melandrium, 2007, IBSN 978-80-86175-56-0

²⁴PAVLÁSEK, Vlastimil; HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Veřejné finance a daně v České republice*. 2. přepracované vydání, Plzeň: Nava tisk spol.s.r.o., 2011, 182 s., IBSN 978-80-7211-395-8

- optimální velikost tedy, pro jak velké množství uživatelů je potřeba zabezpečovat jednotlivé druhy veřejných statků,
- určit jejich optimální strukturu,
- optimální standart veřejných statků, přičemž daňové zatížení ve vztahu k danému objemu a kvalitě veřejných statků by mělo být minimální.²⁵

Každý veřejný statek by měl být zabezpečen v pojetí paretovské²⁶ efektivnosti tzn., že vynakládané finanční prostředky soustředěné ve veřejných rozpočtech by měly být využity s maximální hospodárností a s maximální užitečností pro občany. Rozhodnutí o optimální decentralizaci zajišťování veřejných statků a o optimální struktuře územní samosprávy tak není jednoduchou záležitostí, je nutné brát v úvahu, jak a z jakých finančních prostředků budou jednotlivé stupně územní samosprávy²⁷ financovat veřejné statky, za jejichž zabezpečení jsou odpovědny.

4.1 Zajišťování a financování veřejných statků v obci

Zajišťování a financování veřejných statků je jednou z nejdůležitějších oblastí činnosti územní samosprávy včetně zajištění vlastního čistého veřejného statku, kterým je vlastní veřejná správa. Obec tedy v rámci samostatné působnosti především zajišťuje různé druhy veřejných statků pro své občany, které mají především lokální charakter a slouží k uspokojování potřeb občanů žijících na území obce. Toto občané mají v rozhodující míře z těchto veřejných statků užitek.

V samostatné působnosti obce je i rozhodování o způsobu zabezpečování veřejných statků, tzn. prostřednictvím organizací, u kterých je zřizovatelem, popř. ve spolupráci se sousedními obcemi, s krajem, ale i prostřednictvím veřejných zakázek. V samostatné působnosti obce je také rozhodování o způsobu financování nákladů souvisejících se

²⁵ PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření obcí a rozpočet*. 55. publikace, Praha: Codex Bohemia, s.r.o., 1997, 289 s., IBSN 80-85963-34-5

²⁶ Pravidlo italského ekonoma Vilfreda Pareta. Uvedl, že 80% populace vlastní pouze 20% bohatství, zbylých 20% populace vlastní 80% bohatství. Paretovo pravidlo 80 na 20 bylo ověřeno v mnoha jiných činnostech, nejen v ekonomice. V obecné rovině platí **80% výstupů je výsledkem 20% vstupů a 20% výstupů je výsledkem 80% vstupů**. Nebo 20% příčin a 80% důsledku. Vždy jde o nalezení 20% aktivit, které přinesou 80% výsledek.

²⁷ Obce, kraje

zabezpečením veřejných statků a rozhodování o hospodaření s finančními prostředky v rámci svého rozpočtu s maximální odpovědností a hospodárností. Nedílnou součástí všech činností v rámci samostatné působnosti obce je i kontrola, včetně finanční kontroly všech výše uvedených činností. Veřejné statky zabezpečují obce prostřednictvím:

- vlastních neziskových organizací v rámci veřejného sektoru
- soukromých podniků a soukromoprávních neziskových organizací zakládaných jinými subjekty nebo prostřednictvím veřejné zakázky u soukromého sektoru
- podniků, u kterých je obec spoluzakladatel, tzn. na základě partnerství se soukromým sektorem nebo sdružením s jinými obcemi (např. společná firma).

O zabezpečování, financování veřejných statků v obci a o zabezpečování úkolů, které se dotýkají obce včetně jejích obyvatel rozhodují volené orgány obce. Při rozhodování orgánů obce se uplatňuje pravidlo nadpoloviční většiny všech členů příslušného orgánu obce.

5. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA HOSPODAŘENÍ OBCE

Podstatným a hlavním nástrojem finančního plánování a řízení finančních činností hospodaření obce je rozpočet, který je vytvářen, rozdělován a používán stejně jako ostatní veřejné rozpočty v rozpočtové soustavě s využitím nenávratného, neekvivalentního a nedobrovolného způsobu financování. Ke zvláštnostem rozpočtového hospodaření obce patří skutečnost, že obec vlastní majetek, má právo vlastnit peníze, které shromažďuje jednak ve vlastním rozpočtu obce a jednak v účelovém peněžním fondu.

Rozpočet obce je decentralizovaný peněžní fond, ve kterém se soustřeďují různé druhy veřejných příjmů, rozdělují se a používají na financování veřejných statků jak čistých, tak smíšených zajišťovaných prostřednictvím municipálního veřejného sektoru, ale i prostřednictvím soukromého sektoru. Rozpočet obce je sestavovaný na kalendářní rok, jedná se tedy o roční rozpočet, který by měl být zpravidla vyrovnaný, případně přebytkový, tato skutečnost by měla být i cílem v dlouhodobém horizontu hospodaření obce.

Základním předpisem pro tvorbu, obsah a funkci rozpočtů obcí, dále pak rozpočtového výhledu, rozpočtového procesu a závěrečného účtu, je zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

Na základě novely č. 557/2004 Sb. Zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, mají obce povinnost sestavovat nejen roční rozpočty, ale také rozpočtový výhled, jedná se o pomocný nástroj, který má sloužit jako střednědobý finanční plán na období dvou až pěti let. K sestavení rozpočtového výhledu není v zákoně uvedený žádný postup. Obvykle se vychází ze skutečnosti uplynulých let a zohlednění budoucích záměrů obce. Podkladem k jeho sestavení jsou zejména uzavřené smluvní vztahy a přijaté závazky.

Pro zajištění reálnosti rozpočtového výhledu platí zásada, že nelze nadhodnocovat příjmy a podhodnocovat výdaje budoucích let. Rozpočtový výhled tedy obsahuje souhrnné základní údaje o příjmech a výdajích zejména pak o dlouhodobých závazcích a pohledávkách, o finančních zdrojích a potřebách dlouhodobě realizovaných záměrů obce i jejich dopady na hospodaření obce po celou dobu trvání těchto závazků.²⁸ Tyto skutečnosti jsou potřebné a užitečné právě pro zpracování ročního rozpočtu.

²⁸ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, § 3. odst. 2.

Obce si vedle svého rozpočtu a dle svých potřeb mohou zřizovat i peněžní fondy, tyto fondy jsou také obsahem rozpočtu, pokud neprobíhají mimo rozpočet. Nedílným obsahem rozpočtu jsou však rozpočtové příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití již zmíněných peněžních fondů.

Rozpočet obce se zpracovává, projednává a schvaluje v třídění podle platné rozpočtové skladby. Tato rozpočtová skladba je platná pro celou soustavu veřejných rozpočtů, tedy nejen pro obce, umožňuje zajistit komplexní pohled na finanční hospodaření a upravuje tak podrobné členění příjmů a výdajů. Je možné přehledně zjistit potřebné informace v jednotlivých etapách rozpočtového procesu. Rozpočtová skladba upravuje způsob třídění všech peněžních operací²⁹ rozpočtu popřípadě i fondu obce, včetně operací organizačních složek, u kterých je obec zřizovatelem.

Po ukončení rozpočtového období se údaje o skutečném plnění za uplynulé období zpracovávají do závěrečného účtu, do tohoto účtu se promítají i podnikatelské činnosti obce, jejich hospodářské výsledky, které se účetně sledují mimo rozpočtové příjmy a výdaje. Tento závěrečný účet je projednán a schvalován obecním zastupitelstvem, které také kontroluje plnění rozpočtu a přijímá opatření v případě odchylek od schváleného rozpočtu, aby došlo k odstranění nedostatků v rozpočtovém hospodaření obce. Rozpočet obce obsahuje:

- příjmy a výdaje, které mají vztah k činnosti samosprávy, tzn. k samostatné působnosti obce,
- finanční vztahy k municipálnímu veřejnému sektoru tj., zabezpečování jak preferovaných, tak i ostatních lokálních veřejných statků, které se uskutečňuje prostřednictvím neziskových organizací zřízených obcí, příspěvkových organizací nebo obecně prospěšných společností,
- finanční vztahy k podnikatelským subjektům, a to jak na straně příjmů prostřednictvím výnosů z daní nebo podílů na nich podle zvláštního zákona³⁰, tak

²⁹Peněžními operacemi tříděnými rozpočtovou skladbou se rozumí příjem peněžních prostředků na bankovní účet (nebo účty) a výdej peněžních prostředků, tzn. platby z bankovních účtů zřízených u peněžních ústavů, mimopeněžní operace fondu kulturních a sociálních potřeb, peněžní operace účtů hospodářské činnosti a peněžní operace účtů cizích prostředků. Peněžní operace mají tedy vztah k pokladnímu plnění rozpočtu obce.

³⁰ Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům.

na straně výdajů, např. úhrady za veřejné statky zajišťované prostřednictvím soukromého sektoru např. soukromým dopravcům,

- finanční vztahy k rozpočtové soustavě, tzn. ke státnímu rozpočtu a ke státním fondům a to zejména prostřednictvím daní, které jako poplatníci hradí a dotací, případně subvencí, zde jsou zařazeny ale i neplánované sankce do státního rozpočtu za porušení rozpočtové kázně, řadíme sem i vztahy k Národnímu fondu,
- finanční vztahy mezi rozpočtem obce a rozpočtem kraje tzn., že příjmem rozpočtu obce mohou být i dotace poskytnuté krajem a i opačné vztahy tj. neplánované sankce za porušení rozpočtové kázně za tyto poskytnuté dotace,
- finanční vztahy k ostatním obcím například zajišťují-li a financují obce na základě smluv společně některé veřejné statky,
- finanční vztahy návratného charakteru jako krátkodobé návratné finanční výpomoci či půjčky z rozpočtů ostatních zdrojů rozpočtové soustavy, finanční vztahy k ostatním subjektům například k bankovnímu sektoru³¹.

Mimo rozpočet sleduje obec peněžní operace týkající se účtu cizích prostředků, účtu sdružených prostředků a podnikatelské činnosti. Výsledek hospodaření podnikatelské činnosti se v rozpočtu obce projeví nejpozději na konci kalendářního roku tak, aby mohl být projednán v rámci závěrečného účtu obce.

O průběžném i následném plnění rozpočtu by měla být podrobně informována veřejnost v obci, například na veřejných jednáních zastupitelstva obce nebo zveřejněním na úřední desce obce. Zákon³² stanoví, že jak závěrečný účet, tak i návrh rozpočtu musí být nejméně po dobu 15 dnů přede dnem jeho projednání v zastupitelstvu obce vhodným způsobem zveřejněn jak na úřední desce, tak i v elektronické podobě.

Občan se tedy může vyjadřovat k návrhu rozpočtu i závěrečnému účtu obce a to písemně nebo ústně na jednání zastupitelstva, na kterém je návrh nebo závěrečný účet projednáván. Poskytování informací finanční povahy je jedna z nejdůležitějších oblastí komunikace orgánu obce se svými občany.

³¹ Bankovní ústavy, pojišťovny

³² Zákon o obcích č. 128/2000 Sb.

5.1 Stručná charakteristika výdajů obce

Ve výdajích obce je nutné nejdříve zabezpečit úkoly plynoucí z poslání obce, rozhodující část výdajů rozpočtu jsou proto alokační výdaje (běžné výdaje) na zabezpečení veřejných statků, přičemž část z nich má povahu mandatorních výdajů, které tak obec musí ze svého rozpočtu vynaložit, neboť ji to ukládá zákon nebo jiná právní norma.

Další výdaje obce jsou tzv. nemandatorní povahy, jejichž výše závisí na aktuální politické situaci a vůli zastupitelstva obce. Z hlediska rozpočtového plánování je nutné rozdělit **výdaje na plánované a neplánované**. Do plánovaných výdajů obce zahrnujeme: závazky z uzavřených smluv, splátky a úroky z úvěrů a půjček, výdaje spojené s péčí o vlastní majetek, příspěvky na provoz zřizovaných či založených organizací, výdaje na investice, které již započaly v minulých letech a výdaje na nové investice. Do neplánovaných výdajů zahrnuje takové výdaje, které jsou nepravidelné či nahodilé a které přicházejí společně s nepředpokládanými akcemi nebo událostmi.

5.2 Stručná charakteristika příjmů obce

Příjmy obce jsou tvořeny následujícími položkami:

1. daňové příjmy,
2. příjmy organizací obcí,
3. správní a místní poplatky,
4. dotace ze státního rozpočtu,
5. dotace ze státních fondů,
6. kapitálové příjmy.

Z ekonomického hlediska lze příjmy obce rozdělit na vlastní a běžné. Do skupiny vlastních příjmů patří příjmy daňové, nedaňové a kapitálové, do skupiny běžných příjmů se řadí příjmy daňové, nedaňové a běžně přijaté transfery, jsou to tedy příjmy, které se mohou každoročně opakovat a u kterých je reálné, že je obec obdrží.

U příjmů obce je tedy velmi důležité odhadnout vývoj daňových příjmů na základě rozpočtového určení daní a vývoj vlastních nedaňových příjmů z poskytovaných služeb, z pronájmu majetku či jednorázových příjmů z prodeje majetku. Vlastní příjmy obcí by tak

měly být dostatečně vysoké, aby umožnily obcím dosáhnout určité míry soběstačnosti, měly být také administrativně nenáročné na správu a výběr, předem plánované a to nejen v krátkodobém, ale i střednědobém a dlouhodobém časovém horizontu a v neposlední řadě by měly být rovnoměrně rozložené, aby tak umožnily zabezpečit veřejné statky pro občany bez větších disproporcí ve struktuře, kvantitě a kvalitě. Vlastní příjmy obce by tak nepochybně měly být závislé na vlastní aktivitě obce.

5.3 Ukazatel dluhové služby

Posouzení kvality hospodaření obce a její schopnost vypořádat se se svými finančními závazky v delším časovém horizontu sleduje indikátor tzv. ukazatel dluhové služby.

Dluhová služba se poměřuje ke skutečnému objemu dluhové základny za uplynulý kalendářní rok.

Mezi dluhovou základnu obce patří:

- skutečně dosažené daňové a nedaňové příjmy za daný kalendářní rok
- přijaté dotace za daný kalendářní rok.

Výsledkem tohoto poměru je ukazatel dluhové služby vyjádřený v procentech. Pokud míra tohoto ukazatele překročí 30 %, může MF ČR požadovat od obce zdůvodnění překročení ukazatele a požadovat tak po obci písemnou zprávu obsahující opatření, které obec přijala za účelem snížení či postupného snižování tohoto ukazatele. Tento indikátor je zároveň závazným údajem, který slouží poskytovatelům dotací k možnému přidělení dotací jak ze státního rozpočtu, kraje, tak z prostředků EU.

Právě riziko předlužení a neschopnost dostát svým závazkům bývá velkou překážkou pro čerpání dotací, neboť poskytovatelé (správci operačních programů) požadují nejen doklad o bezdlužnosti vůči státu a státním institucím (vůči finančnímu úřadu, OSSZ atp.), ale také finanční rozvahu obce a výsledky hospodaření. Díky nízké dluhové službě má obec větší šanci uspět při schvalování dotací.

5.4 Brutto úspora obce

Brutto úspora, jedná se o objem finančních prostředků obce potřebný na splácení (případných) dluhů.

Výpočet Brutto úspory:

Běžné příjmy – Neinvestiční výdaje celkem + Dluhová služba v daném roce.

5.5 Analýza příjmů obce

Analýza příjmů v sobě zahrnuje porovnání celkových, opakujících se a mimořádných (nahodilých) příjmů. Důležité jsou zejména opakující se příjmy. To jsou takové příjmy, které se každoročně pravidelně opakují. Otázkou je, do jaké míry může obec ovlivnit budoucí výši těchto příjmů (zvláště v kontextu nového daňového určení). Obec nemá kontrolu nad příjmy ze sdílených státních daní nebo ze státních dotací. Velká závislost na těchto zdrojích tedy naznačuje větší riziko a omezenější schopnost řídit budoucí provozní výdaje. Opakující se příjmy jsou základem pro plánování budoucích neinvestičních výdajů, dluhové služby, příp. krytí části výdajů investičních. Nejdůležitější ukazatele vyplývající z tohoto základního údaje, tak pomáhají hodnotit soběstačnost obce na opakujících se příjmech, resp. finanční závislost na neopakujících se příjmech.

Meziroční růst příjmů obce v %

Výpočet:

Celkové příjmy bez návratných zdrojů sledovaného roku / totéž roku předchozího) x 100.

Meziroční růst vlastních příjmů obce v %

Výpočet:

Vlastní příjmy za sledované období / totéž roku předchozího x 100.

Finanční nezávislost obce v %

Výpočet:

Vlastní příjmy za sledované období / celkové příjmy za sledované období x 100.

Čitatelem jsou vlastní příjmy, do kterých jsou zahrnuty daňové příjmy, nedaňové příjmy a kapitálové příjmy. Ukazatel vyjadřuje do jaké míry je obec finančně nezávislá v příjmech, resp. nezávislá na dotacích. Čím vyšší je procento finanční nezávislosti, tím více je obec nezávislá na dotacích.

5.6 Analýza výdajů obce

Struktura výdajů obcí ukazuje, na co je potřebné se zejména zaměřit při vymezení vlastních zdrojů, stanovení dotací a při konstrukci systému hospodaření obcí. Největší část výdajů obcí směřuje na výkon správy, na komunikace, dopravu, školství apod. U nejvýznamějších výdajových okruhů obcí by měla proběhnout diskuze, jak tyto funkce řešit z hlediska zdrojového zabezpečení. V krajním případě by se mohly tyto položky financovat pouze z vlastních zdrojů obcí, druhým krajním případem je plné dotování z vyššího rozpočtu s cílem zajistit mezi obcemi určitý minimální standart.

Dnes dotační prostředky obcím např. ve školství pokrývají méně než čtvrtinový podíl výdajů na jednoho žáka. Pro zhodnocení podílu dotací na nákladech výkonu státní správy nejsou podrobnější podklady, ale rovněž lze předpokládat pouze částečné krytí dotacemi. V oblasti dopravy např. obec neovlivní strukturu svého osídlení či podíl státních komunikací, ale to vše má vliv na výdaje v této oblasti.

Ukazuje se, že uvedené **nejvýznamnější výdajové okruhy obcí představují z hlediska jejich celkových výdajů zhruba polovinu** a mají tudíž podstatný vliv na hospodaření obcí

Uvedený rámcový pohled na problematiku výdajů obcí v ČR, na jejich metodické problémy i na jejich věcnou strukturu, ukazuje, že **v oblasti analýzy velikosti a struktury výdajů obcí lze spatřovat možnou výchozí základnu pro řešení některých problémů veřejných rozpočtů. Z pohledu každé jednotlivé obce** pak zjištěné průměrné ukazatele umožní blíže hodnotit rámeček či kvalitu svého vlastního hospodaření.

Analýza výdajů

Výpočet analýzy výdajů:

Vývoj celkových výdajů obce ve sledovaném období, včetně podílu běžných a kapitálových výdajů a jejich vývoj v čase.

6. VYUŽITÍ DOTACÍ NA HOSPODAŘENÍ A ROZVOJ OBCE

Dotace neboli transfery do rozpočtů obcí jsou projevem přerozdělovacích procesů uvnitř soustavy veřejných rozpočtů, jsou tedy projevem solidarity. Dotace je určitá forma poskytnutí peněžních prostředků, které jsou nejčastěji poskytovány ze státního rozpočtu z územních rozpočtů, nebo z rozpočtu Evropské unie prostřednictvím strukturálních fondů EU, jedná se tedy o cizí zdroje finančních prostředků. V případě obcí se nejedná o zanedbatelnou část jejich příjmů, neboť plná ekonomická soběstačnost obecních rozpočtů je nereálná. Potřeba dotací se většinou zdůvodňuje potřebou obecné podpory chudších obcí a regionů či podporou specifických činností, na kterých má stát zájem, které jsou většinou výsledkem přenesení odpovědnosti za zabezpečování některých veřejných statků ze státu na obce, zvláště v případě smíšeného modelu územní samosprávy. Obec je povinna respektovat účel použití rozpočtových prostředků, který vyplývá z účelu přijatých přijatých dotací ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z Národního fondu anebo z jiného územního samosprávného celku např. kraje, a také z uzavřených smluv, podle nichž přijímá účelové rozpočtové prostředky od jiných osob³⁴

Dojde-li k tomu, že obec použije neoprávněně účelově význané prostředky, potom se dopustil tzv. porušení rozpočtové kázně. Nastane-li tato situace v případě neoprávněného užití státních prostředků nebo prostředků Národního fondu, potom je sankce stanovena podle zvláštního zákona, kterým je zákon o rozpočtových pravidlech³⁵

Pokud dojde k neoprávněnému použití prostředků jiného samosprávného celku, pak se celá záležitost řídí v režimu zákona o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.³⁶

³⁴ § 19 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

³⁵ § 44 odst. 1 písm. b) a § 44a odst. 3 písm. a), b), d) a § 44a zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů

³⁶ § 22 odst. 2 zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

6.1 Klasifikace dotací ze státního rozpočtu ČR

Dotace tohoto typu jsou jedním z podstatných zdrojů pro financování rozvojových projektů obcí, nicméně v současné době výše finančních prostředků se stále zužuje. Dotace pro obce ze státního rozpočtu můžeme členit podle několika aspektů:

- účelové a neúčelové
- běžné a kapitálové
- nárokovatelné a nenárokovatelné.

Účelové dotace určené obcím jsou poskytovány na jasně stanovené potřeby, financování konkrétních statků. Bývají zúčtovatelné, je nezbytné dodržení podmínek poskytnutí dotace, jedná se o dotace, které jsou adresné a vždy bývá požadováno podání žádosti o dotaci s čímž je spojena nemalá administrativní náročnost. Podmínkou poskytnutí účelové dotace je zpravidla finanční spoluúčast žadatele (obce).

Neúčelové dotace nejsou poskytovány na financování konkrétních potřeb, odborná literatura do této skupiny řadí i daňové výnosy poskytnuté dle rozpočtového určení daní. Poskytování takových dotací v případě obcí znamená doplnění chybějících finančních zdrojů na příslušné úrovni rozpočtové soustavy. Jedná se o dotace, které podporují intenzivní pravomoc a odpovědnost orgánů obcí, jejich nespravedlivé rozdělení může způsobit vznik externalit, pro některé obce pozitivní a pro některé negativní. Vhodná soustava kritérií, podle kterých by se tyto neúčelové dotace poskytovaly, však není dosud vyřešena.

Běžné dotace mohou být využity na financování neinvestičních potřeb provozního charakteru, říkáme jim také neinvestiční dotace.

Kapitálové dotace (též investiční dotace) jsou zpravidla nepravidelné jak v čase, tak i mezi obcemi či regiony. Jedná se o dotace na investiční akci, jejíž náklady jsou spojené s pořízením majetku nebo s jeho obnovou, při níž je majetek zhodnocován. Investiční dotace jsou rovněž poskytovány případně na opravu majetku či jeho údržbu, pokud jsou součástí investiční akce.

Nárokovatelné dotace vyplývají přímo ze schváleného zákona o státním rozpočtu, zatímco **nenárokovatelné dotace** jsou poskytovány na základě žádosti z rozpočtových kapitol ministerstev v rámci vyhlášených grantů.

Pro hospodaření obcí je důležitý nejen objem dotací, ale i způsob uvolňování dotací ze státního rozpočtu během rozpočtového období. Jsou pak rozdíly mezi uvolňováním běžných neúčelových a účelových dotací a kapitálových dotací. Běžné dotace jsou ze státního rozpočtu uvolňovány postupně během roku na příjmový účet rozpočtu obce, zpravidla měsíčně alikvotními částkami a účelovou kapitálovou (investiční dotaci) mohou obce čerpat v závislosti na věcném plnění investiční výstavby, na kterou byla dotace poskytnuta.

6.2 Dotace z rozpočtu EU

Dotace tohoto typu jsou jedním z podstatných a výrazných zdrojů pro financování rozvojových projektů obcí. Jedná se o finanční prostředky, které obce mohou získat do svých rozpočtů prostřednictvím strukturálních fondů EU. Jedná se o dotace poskytnuté na konkrétní účel, jenž je podmíněn využitím i vlastních zdrojů financování. U tohoto typu dotačního zdroje je potřeba ve většině případů počítat s nutností vynaložení vlastního podílu finančních prostředků. Proto je důležité v rámci žádosti o tento typ dotace, aby obec přijala správné rozhodnutí vzhledem k dočasně volným rozpočtovým zdrojům obce.

Tabulka č. 1 – Alokace podpory za programové období 2007 – 2013

OP	Fond (v EUR)				celkem	
	ERDF	ESF	FS	EFF	EUR	CZK
OP Doprava	1 170 443 650		4 603 637 553		5 774 081 203	141 516 956 204
OP Životní prostředí	702 482 2012		4 215 384 886		4 917 867 098	120 532 004 705
OP Podnikání a inovace	3 041 312 546				3 041 312 546	74 539 529 190
OP Výzkum a vývoj pro inovace	2 070 680 884				2 070 680 884	50 750 317 786
OP Lidské zdroje a zaměstnanost		1 837 421 405			1 827 421 405	45 033 361 215
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost		1 828 714 781			1 828 714 781	44 819 970 568

Integrovaný operační program	1 582 390 162				1 582 390 162	38 782 800 480
OP Technická pomoc	247 783 172				247 783 172	6 072 917 763
ROP NUTS II Severozápad	745 911 021				745 911 021	18 281 533 214
ROP NUTS II Moravskoslezsko	716 093 217				716 093 217	17 550 728 655
ROP NUTS II Jihovýchod	704 445 636				704 445 636	17 265 258 093
ROP NUTS II Střední Morava	657 389 413				657 389 413	16 111 957 123
ROP NUTS II Severovýchod	656 457 606				656 457 606	16 089 119 465
ROP NUTS II Jihozápad	619 651 254				619 651 254	15 187 032 584
ROP NUTS II Střední Čechy	559 083 839				559 083 839	13 702 585 810
OP Praha Konkurence schopnost	234 936 005				234 936 005	5 758 046 547
OP Praha Adaptibilita		108 385 242			108 385 242	2 656 413 896
OP Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika (ČR – PR)	219 459 344				219 459 344	5 378 729 062
OP Rybářství				27 106 675	27 106 675	664 357 498
Celkem	13 958 519 961	3 774 521 428	8 819 022 439	27 106 675	26 549 170 503	650 693 619 858

Zdroj: *Ministerstvo financí ČR*. [online] Praha: Ministerstvo financí ČR, 2013, Aktualizace 5.1.2015, [cit. 5.1.2015] Dostupné z: <http://www.strukturální-fondy.cz/>

Finální podoba finanční perspektivy EU na léta 2007 – 2013 byla schválena na summitu Evropské rady Evropské rady dne 16. prosince 2005.

Pro Českou republiku tento navržený rozpočtový rámec znamenal výrazné zvýšení příjmů z rozpočtu a současně zlepšení pozice čistého příjemce. Nejvíce finančních prostředků tak bylo k dispozici na rozvoj ČR v rámci strukturální politiky a politiky soudržnosti. Nezbytná podmínka ovšem byla, aby tyto prostředky byly čerpány úspěšně.

Obce byly či jsou na základě principu partnerství přítomny přípravě jednotlivých programových dokumentů. Jejich rozvojové priority se zohledňují v rámci možností, takže obce mohou tyto tituly následně využívat k financování svých projektů. Obce mají poměrně širokou možnost žádat o dotace tohoto druhu, nicméně jsou omezeny několika faktory, mezi něž patří administrativní a finanční náročnost na zpracování kvalitního projektu.

V prosinci 2013 bylo definitivně ukončeno sedmileté období pro přerozdělování dotací z prostředků strukturálních fondů EU, tak jak pro toto období bylo určeno viz Tabulka č. 1 – Alokace podpory za období 2007 – 2013.

6.2.1 Strategie regionálního rozvoje ČR

Strategie regionálního rozvoje ČR (dále jen SRR⁶) je základním programovým dokumentem, který se týká regionálního rozvoje v ČR jako takového. Na základě strategie a ve spojitosti s ní jsou připravovány a utvářeny také Národní rozvojové plány jim odpovídající Národní strategický referenční rámec jako základní dokument pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti (regionální politiky) Evropské unie v ČR v programovém období 2007 – 2013. Národní rozvojový plán (dále jen „NRP“) **na léta 2007 – 2013**. Na jeho základě byly s Evropskou komisí dojednány texty Rámce podpory Společenství. NRP představuje základní strategický dokument pro výše uvedené programové období, jehož struktura a obsah musí být v souladu s legislativou Evropské unie. Popisuje strategii členského státu Evropské unie pro získání podpory ze strukturálních fondů Evropské unie a Fondu soudržnosti. NRP vyhodnocuje stav a vývoj země v hospodářské, sociální a politické oblasti a její ambice a cíle v následujících letech. Jedná se o zevrubné zdůvodnění potřeby podpor a definici cílů, jichž má být dosaženo. Obsahuje globální cíl, specifické cíle a návrh operačních programů, které je naplní.

SRR byla schválena vládou ČR v červenci 2000. V květnu roku 2006 vláda schválila její aktualizaci s platností na roky 2007 – 2013. V této aktualizované verzi

chtěla ČR být aktivní, ekonomicky výkonnou a konkurenceschopnou zemí s kvalitním životním prostředím, která v souladu s principy udržitelného rozvoje by dosáhla ve všech základních kritériích (úroveň znalostní ekonomiky, HDP na obyvatele, zaměstnanost, sociální zabezpečení, apod.) standardů Evropské unie a zabezpečila tak zvyšování kvality života svých obyvatel. Ze SRR na léta 2007 – 2013 je patrné, že kladla stále větší důraz lidské zdroje, znalostní ekonomiku (výzkum, vývoj, inovace) v propojení s ekonomickou výkonností a konkurenceschopností, technikou, sociální infrastrukturou, ochranou životního prostředí a využití kulturního dědictví spolu přírodním potenciálem (cestovní ruch).

6.2.2 Národní strategický referenční rámec

Navazujícím dokumentem, který každá členská země vypracovává se nazývá - Národní strategický referenční rámec ČR 2007 – 2013 (dále jen „NSRR“). Jedná se o základní programový a strategický dokument obsahující priority a opatření, na které by členská země chtěla v daném programovém období využít prostředky ze strukturálních fondů EU a Fondu soudržnosti. V NSRR je popsán celkový mechanismus a struktura čerpání fondů EU včetně popisu jednotlivých operačních programů. Dokument je připomínkován a schvalován ze strany Evropské komise. Až po vyjednání NSRR může dojít k vyjednávání jednotlivých operačních programů. Jedním z programů, který vychází z NSRR na léta 2007 - 2013 byl Program rozvoje venkova České republiky. Tento program přispěl k rozvoji venkovského prostoru České republiky na bázi trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snížení vlivu intenzivního zemědělského hospodaření. Program umožnil vytvoření podmínek pro konkurenceschopnost České republiky v základních potravinářských komoditách, podpořil rozšíření a diverzifikaci ekonomických aktivit ve venkovském prostoru s cílem rozvíjet podnikání, vytvořit nová pracovní místa, snížit míru nezaměstnanosti na venkově a tímto posílit sounáležitost obyvatel na venkově.

6.2.3 Program obnovy venkova

Program obnovy venkova ČR (dále jen „POV“) je dokument ČR ve formě programu. Tento program je pokračováním Programu obnovy vesnice. Zatímco původní Program obnovy vesnice se soustředil na jednotlivé vesnice v ČR, POV, který je realizován od roku 1998, rozšiřuje důraz na podporu mikroregionů v ČR. Cílem POV je vytvořit organizační a ekonomické podmínky k podnícení a k podpoře obyvatel venkova a samospráv venkovských obcí k tomu, aby se vlastními silami snažili o harmonický rozvoj zdravého životního prostředí, udržování přírodních a kulturních hodnot venkovské krajiny a rozvoj ekologicky nezávadného hospodářství. POV předpokládá zapojení venkovských obyvatel, spolků a jiných sdružení do obnovy venkova s důrazem na místní zdroje a tradice. POV podporuje akce a programy obcí, které nelze dotovat z ostatních resortů, a dále takové, které mají integrující územní nebo oborový charakter, je v působnosti Ministerstva pro místní rozvoj ČR v součinnosti s kraji. **Od roku 2010 na národní úrovni POV podporuje soutěž „Vesnice roku“.**

7. Charakteristika vybraných obcí

Obec Křižovatka je i přes malou velikost svého katastrálního území (1 413 ha) a počtem obyvatel (276), úspěšnou obcí v Karlovarském kraji. Obec Křižovatka je členem sdružení obcí a měst. Jedná se o členství ve Svazku obcí Kamenné Vrchy na Chebsku. Silnou stránkou této obce je úspěšné čerpání finančních prostředků z různých dotačních titulů, které v minulých letech výrazně přispěly k rozvoji této obce.

Obec Nový Kostel s pětsetdvěma sty obyvateli, zahrnuje také několik místních částí, mezi něž patří katastrální území Hrzín, Mlýnek, Lesná, Kopanina, Horka, Čížebná, Oldřišská a Božetín, celkově obec zaujímá 4 371 ha. Obec Nový Kostel stejně tak jako obec Křižovatka je zařazena do sdružení obcí Kamenné Vrchy. Obec je také známa zvýšenou seismickou aktivitou. Zemětřesení se zde zpravidla vyskytují v sériích, v tzv. rojích, kdy v období několika dnů až měsíců dochází ke stovkám až tisícům otřesů. Právě poblíž obce Nový Kostel se nachází jedno ze zemětřesných ohnisek, které se nachází zhruba v hloubce 6 – 11 km. V katastru obce se proto nachází jedna ze seismologických stanic České regionální seismické sítě. Data této stanice jsou přenášena internetem v reálném čase do Geologického ústavu ČSAV³⁷

Díky seismologické aktivitě a důležitým ložiskům nerostných surovin na jejím katastrálním území je rozvoj této obce omezen. Silnou stránkou této obce je intenzivní kvalitní společenský a kulturní život. Místní akce a spolky jsou vyhlášené v celém regionu.

³⁷ Zdroj: *Obec Nový Kostel*. [online], [cit. 23.01.2015] Dostupné z: <http://www.novy-kostel.cz/obecni-urad/>

7.1 Charakteristika obce Křižovatka

Obec Křižovatka se nachází v okrese Cheb v Karlovarském kraji. Ke dni 31.12.2013 zde žilo 276 obyvatel. V roce 2012 obec získala ocenění „Vesnicí roku Karlovarského kraje“. Největší dominantou obce je kostel sv. Kateřiny pocházející z roku 1213. Jedná se o jednu z nejstarších sakrálních staveb v tomto regionu.

7.1.2 Vymezení území a historie obce Křižovatka

Obec Křižovatka se nachází v okrese Cheb v Karlovarském kraji, katastrální výměra obce činí 1 413 ha v nadmořské výšce 473 m.

K obci Křižovatka byly dříve přidruženy obce Velký Luh, Šneky a Nová Ves. V současné době již k obci náleží pouze část Nová Ves a Mostek u Křižovatky. Obec Křižovatka, patří mezi malé obce na Chebsku. Při posledním sčítání obyvatel bylo zjištěno v obci Křižovatka 57 domů, 2 rekreační chalupy s 232 trvale žijícími obyvateli a v obci Nová Ves 14 domů s 39 trvale žijícími obyvateli.

Jméno obce vzniklo ze dvou slov kling (zvuč) a hart (drsně), v dávných dobách zde vedla cesta z nedalekého města Skalná do Prahy. Vznik obce Křižovatky je možné datovat již do roku 1199. První písemné zmínky o obci jsou z roku 1322. Okolo roku 1213 byl v obci postaven kostel, který patří mezi jedny z nejstarších sakrálních staveb na Chebsku. Současnou podobu získal během klasicistní přestavby, interiéry včetně hodnotné nástěnné výmalby lodě i presbytáře jsou datovány z roku 1895. Zchátralý kostel, jenž stojí v centru obce je zároveň její dominantou, převzala obec od církve za 1 Kč. Za podpory místních obyvatel, kteří se pro změnu vlastnictví vyslovili v místním referendu, obec začala stavbu kostela ve velmi špatném technickém stavu opravovat. Za opravu a restaurování byla obec Křižovatka v roce 2014 nominována na cenu Národního památkového ústavu Patrimonium pro futuro v kategorii Obnova památky a restaurování vybrána jako nezdařilejší.

7.1.3 Obecní úřad obce Křižovatka

Obec Křižovatka plní funkci územního samostatného celku, který nevykonává státní správu jako výkon, který byl orgánu obce Křižovatka zákonem svěřen v rámci přenesené působnosti. Obec má vlastní obecní úřad, který zajišťuje správu nad katastrálním územím Křižovatka, Nová Ves a Mostek u Křižovatky. Z hlediska tohoto území je Obec Křižovatka začleněna do správního obvodu Chebska a do územního obvodu Karlovarského kraje. Jako obec je vedena a zaregistrována u Ministerstva vnitra ČR .

Obecní úřad základní údaje:

Adresa: Obecní úřad Křižovatka č.p. 103, pošta Skalná, PSČ 351 34.

Telefon: +420 355 320 231, +420 724 196 005

Fax: +420 355 320 231

Úřední hodiny: Pondělí, středa od 8:00 do 11,00 a od 12:00 do 16:00

Email: oukrizovatka@cbox.cz

IČ: 00254011

Bankovní spojení: KB Cheb, číslo bankovního účtu: 5927331/0100

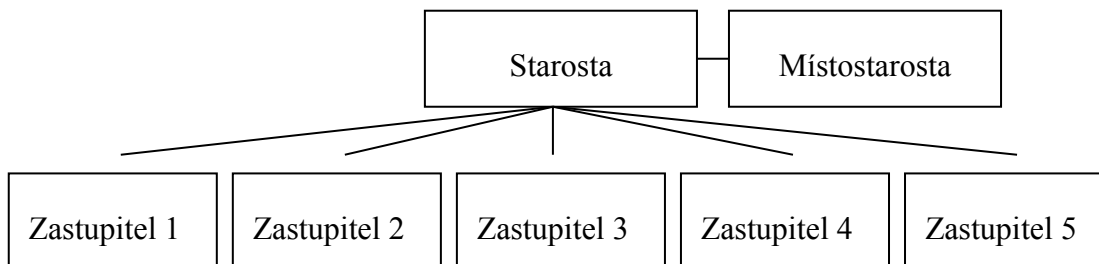
Obec disponuje s vlastním majetkem a finančními zdroji, se kterými samostatně hospodaří je tedy samostatným ekonomickým subjektem, který vede účetnictví v plném rozsahu a v právních záležitostech a ve smluvních vztazích vystupuje svým vlastním jménem.

Statutárním orgánem a osobou zastupující obec navenek je starosta obce zvolený zastupiteli obce. Starosta jako jediný je uvolněný tzn., že za výkon své funkce je placen z rozpočtu obce. Ostatní zastupitelé a místostarostka obce jsou osobami neuvolněnými, za výkon své funkce nepobírají pravidelnou odměnu.

Za hospodaření obce Křižovatka je zodpovědný starosta spolu s místostarostou, místostarostka zároveň vykonává funkci předsedkyně finančního výboru. Do rozpočtu obce plynou příjmy, na základě kterých starosta spolu s místostarostkou sestavují

rozpočet, který je následně předložen zastupitelům obce ke schválení. Daňové příjmy získává obec podle procentuálního rozdělení daňových příjmů rozpočtů obcí dle zákona (Zákon č. 243/2000 S., o rozpočtovém určení daní, §4).

Obrázek 1 Struktura obecního úřadu obce Křižovatka

Zdroj: Interní materiál obce Křižovatka

Obec Křižovatka má určitou finanční suverenitu vymezenou příslušným zákonem (Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů; zákon č. 250 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů).

Tato suverenita obci umožňuje být alespoň zčásti finančně nezávislá na státu. Vzhledem k tomu, že obec Křižovatka je řazena mezi malé obce, disponuje malým objemem finančních prostředků ve svém rozpočtu, což způsobuje problém v kvalitním zajišťování její samostatné působnosti, zejména pak v oblasti zajišťování lokálních veřejných statků, stala se tak obec členem sdružení obcí a měst. Jedná se o členství ve Svazku obcí Kamenné Vrchy na Chebsku, které bylo založeno 10. června 2003 a jehož dalšími členy jsou: Město Luby, Město Plesná, Město Skalná, Obec Milhostov, Obec Nový Kostel, Obec Třebeň a Obec Velký Luh.

Členství ve Svazku Kamenné Vrchy umožňuje obci Křižovatka příznivě ovlivnit svoji investiční strategii v delším časovém horizontu, neboť předmětem činnosti Svazku obcí Kamenné Vrchy (dále jen „Svazek“) je plnění následujících cílů:

- zabezpečení spolupráce obcí a měst v úsilí o dosažení optimálního rozvoje venkova, zabezpečení ochrany a prosazování společných zájmů,

- zastupování Svazku při jednání o aktivitách společného zájmu s třetími osobami,
- koordinace významných investičních akcí v zájmovém území i akcí lokálního významu, zabezpečování finančních prostředků při těchto aktivitách,
- koordinace územních plánů obcí a měst,
- koordinace zájmů a činnost samospráv, spolupráce na tvorbě veřejných vyhlášek,
- zpracování společných programů rozvoje mikroregionu Kamenné Vrchy,
- společný postup při přípravě, zpracování a financování projektů,
- zabezpečování společných zájmů v oblasti informatiky, internetové komunikace,
- všeobecná ochrana životního prostředí v zájmovém území. Společný postup při dosahování ekologické stability území. Aktivní podpora krajiny tvorby, včetně důsledné kontroly její realizace.

Sdružováním tak obec Křižovatka společně zabezpečuje některé druhy lokálních statků pro své občany (například v roce 2007 oprava komunikace, v roce 2010 vybudování rozhlasového systému pro Svazek, v roce 2011 zpracování a koordinace územních plánů obcí, v roce 2012 vyhotovení projektové přípravy pro rozvoj mikroregionu Kamenné Vrchy) a navíc může mít příznivé vedlejší finanční důsledky, jako je vedení účetnictví obce (všech obcí sdružených ve svazku) externím subjektem s finanční úsporou ve výši statisíců korun ročně, které jsou tak ušetřeny na mzdách účetních, nákladech na školení, na vybavení a dalších provozních nákladech. Tímto způsobem se snaží lépe využít své finanční prostředky pro blaho svých občanů.

7.1.4 Demografická struktura obce Křižovatka

Největšího rozmachu dosáhla obec ve třicátých letech 20. století. Obec tehdy měla 86 domů a okolo 620 obyvatel. Po roce 1945 se v obci nacházelo již pouze 238 obyvatel a u této hranice se počet obyvatel pohybuje do současnosti.

Tabulka č. 2 – Počet bydlících obyvatel v obci Křižovatka k 31.12.2013

Počet obyvatel					
	Počet bydlících obyvatel k 31.12.2013	Počet obyvatel ve věku			
		0 -14 let	15 – 59 let	60 – 64 let	65 a více let
Celkem	271	45	168	20	38
Muži	137	25	85	15	14
Ženy	134	20	85	5	24

Zdroj: Interní materiál obce Křižovatka

Vývoj počtu obyvatel v obci vypovídá o vývoji obytné funkce obce a vzhledem k jeho charakteru a podmíněnostem vývoje počtu obyvatel (věková struktura, atraktivita bydlení) ho lze považovat za jeden z nosných indikátorů sociálního pilíře. Já je patrné z výše uvedené Tabulka č. 2 – Počet bydlících obyvatel v obci Křižovatka k 31.12.2013 v obci převažuje obyvatelstvo v aktivním věku a děti což je pro vývoj obce pozbuzující faktor.

Tabulka č. 3 – Relativní migrační saldo v obci Křižovatka k 31.12.2013

	Přírůstek obyvatelstva			Saldo migrace			Přírůstek/úbytek
	Živě narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Saldo migrace	
Celkem	1	1	0	2	6	-4	-4
Muži	0	0	0	0	4	-4	-4
Ženy	1	1	0	2	2	0	0

Zdroj: Interní materiál obce Křižovatka

Migrační přírůstek je projevem atraktivity obce. Zvýšené pozornosti je potřeba věnovat při dosažení extrémních hodnot a to dlouhodobých, negativních migračních sald a také výrazných migračních přírůstků. Migrační ztráta obce není cílovým stavem a signalizuje negativní jevy. Je nutné hledat příčiny vedoucí k vystěhování obyvatel. I nárůst počtu obyvatel s sebou může nést určité negativní projevy, a to např. výrazné narušení komunit, růst finančních nákladů na provoz obce atd. Vysoké hodnoty kladných migračních sald jsou jedním z typických projevů suburbanizačního rozvoje. Obec Křižovatka se nachází v oblasti Karlovarského kraje, která je řídce osídlena, trpí absencí větších průmyslových podniků a s tím související nižší pravděpodobnost změny či nalezení zaměstnání. Pro obec Křižovatku je vitálně důležité, aby dokázala udržet stávající obyvatele v obci a nabídla případně nově příchozím obyvatelům kvalitní, kulturní a sociální zázemí.

Z Tabulky č. 3 – Relativní migrační saldo v obci Křižovatka k 31.12.2013 je patrné, že relativní migrační saldo obce není velké, z vyjádření pana starosty vyplývá, že se jedná o přirozený proces migrace mladých lidí za účelem sňatku. Obec si klade za cíl zabezpečit podmínky pro kvalitní bydlení a kulturní vyžití jak pro stávající starší generaci, tak pro generaci mladou a to za účelem zastavení migrace mladé generace do okolních měst.

Tabulka č. 4 – Uchazeči o práci v obci Křižovatka k 31.12.2013

Uchazeči o práci - počet				
	evidence nad 6 měsíců	evidence nad 12 měsíců	mladiství nad 6 měsíců	absolventů nad 6 měsíců
Celkem	6	3	0	0
Muži	3	1	0	0
Ženy	3	2	0	0

Zdroj: Interní materiál obce Křižovatka

Míra nezaměstnanosti v obci je komplexním společenským ukazatelem, jenž v sobě nese mnoho informací. V rámci sociálního pilíře doplňuje indikátor socioekonomické struktury obyvatel i kvality sociálního prostředí obce. Od 01.01.2013 používá Úřad práce České republiky nový ukazatel: Podíl nezaměstnaných osob, který nahradil dosavadního ukazatele tj. Míry registrované nezaměstnanosti. Jak je patrné z Tabulky

č. 5 – Podíl nezaměstnaných a volná pracovní místa v Karlovarském kraji k 31.12.2013 (republikové srovnání) podíl nezaměstnaných činil v Karlovarském kraji 9,33 %, oproti České republice byl tento podíl o 1,16 procentního bodu vyšší.

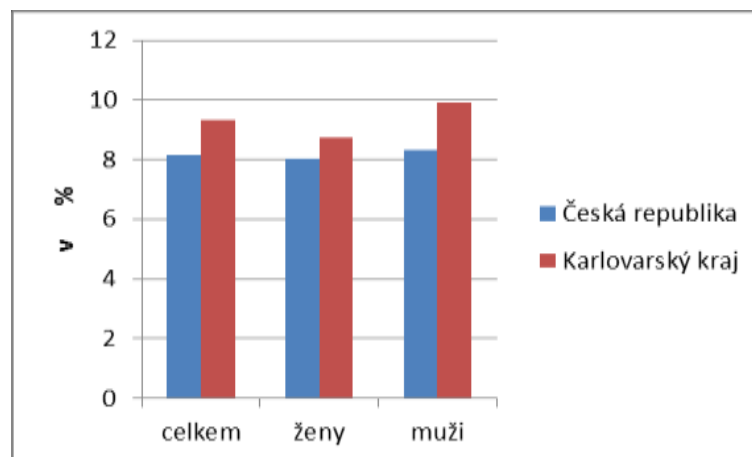
Tabulka č. 5 – Podíl nezaměstnaných a volná pracovní místa v Karlovarském kraji k 31.12.2013 (republikové srovnání)

	Podíl nezaměstnaných v %			Volná pracovní místa	Z toho pro		Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo
	celkem	ženy	muži		Absolventy a mladistvé	*OZP	
Česká republika	8,17	8,02	8,33	35 178	9 572	4 471	17,0
Karlovarský kraj	9,33	8,75	9,89	1 275	304	254	15,4

*Osoby se zdravotním postižením

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

Graf č. 1 Podíl nezaměstnaných a volná pracovní místa – republikové srovnání

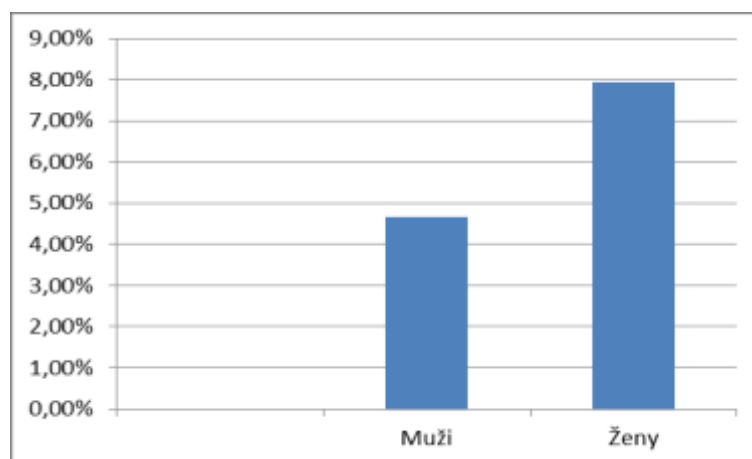
Zdroj: Vlastní zpracování, 2015

Tabulka č. 6 – Podíl nezaměstnaných osob v obci Křižovatka k 31.12.2013

	Podíl nezaměstnaných osob
Celkem	6,30 %
Muži	4,65 %
Ženy	7,94 %

Zdroj: Úřad práce v Chebu

Graf č. 2 Srovnání muži, ženy v obci Křižovatka

Zdroj: Vlastní zpracování, 2015

Z výše uvedené Tabulky č. 6 – Podíl nezaměstnaných osob v obci Křižovatka k 31.12.2013 je patrné, že podíl nezaměstnanosti v obci Křižovatka je hluboce pod krajským i republikovým průměrem.

Mezi hlavní zaměstnavatele a podnikatele v obci řadíme družstvo Křižovatka, které má ve svém vlastnictví nebo nájmu plochy určené k podnikání. Družstvo se specializuje na živočišnou a rostlinnou výrobu v širokém spektru, jako zaměstnavatel vytváří dlouhodobě 40 pracovních míst. Mezi další zaměstnavatele v obci řadíme firmu LB MINERALS, s.r.o., která se zabývá především těžbou, úpravou a zpracováním kaolinu a jílu. Společnost je součástí koncernu LASSELSBERGER, s.r.o., která je také důležitým zaměstnavatelem na území obce Křižovatka a patří mezi významné dodavatele surovin ve střední Evropě. Obě společnosti vytváří v nedalekém lomu zhruba 150 pracovních míst. V obci dále působí malí živnostníci.

Obec také velmi často spolupracuje s Úřadem práce v Chebu, který obci poskytuje finanční prostředky na realizaci nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti, jedná se zejména o příspěvky na zřízení obecně prospěšných míst. Na základě Dohod o vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací tak obec Křižovatka umožnila každoročně zabezpečit práci v místě bydliště bezmála 5 – 10 občanům obce, kteří byli registrováni Úřadem práce v Chebu déle než 5 měsíců, ve většině případů se jednalo o občany se základním vzděláním. Obec tak získala v průběhu programového období 2007 – 2013 nemalé finanční prostředky v rámci jednotlivých nástrojů státní politiky zaměstnanosti, které byly financovány jak z účelových dotačních titulů státu, tak z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, které za toto období dosáhly výše 5 279 099 Kč. (Evropský sociální fond v ČR. *Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost*. [online], [cit. 23.01.2015] Dostupné z: <http://www.esfcr.cz/07-13/oplzz>)

Tabulka č. 7 – Podíl nezaměstnaných osob v obci Křižovatka v letech 2007 - 2013

	Podíl nezaměstnaných osob						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	5,52 %	5,59 %	5,59 %	5,78 %	6,80 %	5,30 %	6,23 %
Muži	4,81 %	4,23 %	4,23 %	3,65 %	4,65 %	3,65 %	4,65 %
Ženy	6,23 %	6,96 %	6,96 %	7,92 %	8,94 %	6,94 %	7,94 %

Zdroj: Úřad práce v Chebu

Míra nezaměstnanosti obyvatel obce Křižovatka se tak v období 2007 – 2013 pohybovala na úrovni necelých 6 %, což je výsoce pod průměrem Karlovarského kraje.

7.1.5 Kulturní a sociální charakteristika obce Křižovatka

Specifika kultury a tradice vychází zejména z charakteru obce – venkovského malého sídla, zábava a kulturní akce jsou ryze “vesnické”. Kulturní a společenské akce se konají v průběhu celého roku, téměř každý měsíc se odehrává nějaká kulturní či společenská akce. V zimních měsících jsou tyto společenské akce frekventovanější. Významnou roli ve společenském a kulturním životě hrají místní spolky a organizace,

které se významným způsobem podílejí na kulturním a společenském životě v obci. Níže je uveden seznam hlavních nositelů občanské společnosti (spolků):

- Tělovýchovná jednota Křižovatka,
- Fotbalový klub ZD Křižovatka,
- Sbor dobrovolných hasičů Křižovatka,
- Rybáři Křižovatka,
- Včelaři Křižovatka.

Hlavní a nejdůležitější činností je nejen aktivně se podílet na činnost mládeže, rozvoji sportovního, kulturního a společenského života v obci, ale také a zároveň starost, o obnovu obecního majetku, což je pravidelně každý měsíc vedením obce kontrolováno.

Mezi nejdůležitější kulturní a sportovní akce, které se v obci pořádají v průběhu celého roku jsou zařazeny tyto:

- Sezení a koncert pro seniory (leden),
- Masopust (únor),
- Čarodějnický průvod, lampionový průvod a stavění máje (duben – květen),
- Koncert na fotbalovém hřišti v amfiteátru (květen),
- Dětský den a pohádková cesta (červen),
- Závod v hasičském sportu s rockovým koncertem (červen),
- Fotbalový měsíc o pohár starosty (červenec),
- Slavnostní ukončení letní sezony (září),
- Rybářské závody na rybnících v Nové Vsi (říjen),
- Výlovy rybníků (listopad),
- Velká mikulášská pro děti s rozsvěcením obecního vánočního stromku.

Kulturním stánkem obce se stal kostel sv. Kateřiny, který byl rekonstruován za účelem zachování jeho historické hodnoty a jako turistické místo určené zejména pro výstavy. V obci se také nachází amfiteátr, kde se v průběhu jarních a letních měsíců konají sportovně společenské akce. V obci se dále nachází dva “zpívající altány”, jedná se o zastřešené prostory, které také v jarních a letních měsících slouží pro společenské akce jak pro dospělé, tak pro děti. Ke sportu mohou občané využít nově zrekonstruované

hřiště se zázemím tj. sportovními kabinami, k dispozici je také kompletně vybavený společenský sál se zvukovou aparaturou a možností videoprojekce.

Sociální prostředí na území obce je stabilní, vyvážené, bez větších problémů. Na území obce se nevyskytují lokality, které by byly rizikové. Kriminalita není nijak extrémní. Určité sociální problémy nebo rizikové faktory se zde vyskytují, zejména ve spojitosti s nízkopříjmovými rodinami a celkovou atmosférou této sociální skupiny – tedy nízký zájem o potomky, kteří nejsou vždy zcela bezproblémoví. Obec se snaží těmto rodinám pomoci prostřednictvím programů Úřadu práce v Chebu, kdy na základě Dohod o vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací tak umožňuje těmto nízkopříjmovým rodinám zabezpečit stabilní práci v místě bydliště s minimálními náklady na dopravu do zaměstnání.

7.1.6 Občanská vybavenost obce Křižovatka v letech 2007 - 2013

V obci byly proinvestovány nemalé finanční prostředky k modernizaci obce. V roce 2001 byl zde vybudován vodovod a kanalizace spolu s čističkou odpadních vod. Rovněž byla provedena plynofikace celé obce. Obec má od roku 2004 schválen Územní plán obce (Obecně závazná vyhláška o závazné části Územního plánu obce Křižovatka ze dne 23.12.2004), který byl v roce 2012 aktualizován. Mezi výrazné příjmy obce od roku 2006 bezesporu patří příjem od firmy LB MINERALS, s.r.o. a firmy LASSELSBERGER, s.r.o., jedná se o úhrady dobývacího prostoru (lomu) a z vydobytých nerostů, kterým je kaolin a jíl. Díky působnosti těchto dvou firem na území obce se tak nezaměstnanost v obci Křižovatka nachází hluboce pod úrovní nezaměstnanosti Karlovarského kraje viz Tab. č. 5 - Podíl nezaměstnaných a volná pracovní místa v Karlovarském kraji k 31.12.2013 (republikové srovnání), Tab. č. 6 - Podíl nezaměstnaných osob v obci Křižovatka k 31.12.2013 a Tab. č. 7 - Podíl nezaměstnaných osob v obci Křižovatka v letech 2007 – 2013. Dalším přínosem je bezesporu přínos finanční, díky pravidelným úhradám obou firem se tak obci podařilo získat nemalé finanční prostředky na profinancování nových projektů či tyto finanční prostředky použít jako vlastní zdroje k dofinancování projektu, které se realizovaly prostřednictvím poskytnutých dotací ze státního rozpočtu a Evropské unie.

V roce 2007 se díky těmto finančním prostředkům podařil vybudovat přivaděč pitné vody do přilehlé obce Nová Ves, který zajistil základní potřebu obyvatel této obce, která byla po dlouhá léta nedosažitelná. Centrem místní samosprávy v obci je nově zrekonstruovaný obecní úřad. Rekonstrukce obecního úřadu probíhala v letech 2010 – 2012. Obecním záměrem rekonstrukce této budovy tak byly aktivity směřující k zajištění energeticky úspornějšího provozu a zkvalitnění zázemí pro práci samosprávy, místní sdružení a spolky. Nově zrekonstruovaný obecní úřad tak nabízí svým občanům kvalitní, informační, administrativní a vzdělávací servis.

Vzhledem ke své velikosti a počtu občanů obec Křižovatka nemá k dispozici mateřskou ani základní školu, neboť jejich existence není pro obec rentabilní. Tento veřejný statek obec zajišťuje od roku 2004 prostřednictvím Svazku Kamenné Vrchy a díky kvalitnímu dopravnímu spojení je mateřská škola k dispozici v průměru od roku 2004 do roku 2007 pro 12 dětí v přilehlé obci Nový Kostel a základní školství je k od roku 1989 k dispozici přibližně 15 žákům ve městě Skalná. Do roku 2012 za žáky základního školství byla obec Křižovatka nucena hradit neinvestiční výdaje za každého žáka, úhrada za tento neinvestiční výdaj činil za každý měsíc 9 000 Kč. Z důvodu nového rozpočtového určení daní platného od 1. ledna 2013 nebyla obec Křižovatka nucena za žáky navštěvující Základní školu ve Skalné refundace již hradit.

Úhrada za žáka navštěvujícího Mateřskou školu v Novém Kostele obcí Křižovatka nebyla uskutečněna, neboť bylo dohodnuto, že každý rok bude obec přispívat dle svých finančních možností na obnovu a vybavení tohoto školského zařízení. Dle vyjádření starosty obce Křižovatka tato finanční částka se pohybovala v průměru kolem 10 000 Kč v každém roce.

Základní obchodní infrastruktura je v obci dostatečná. Většinou je využívána pro drobné nákupy, jako je pečivo, mléko či uzenina. Více specializovaných obchodů se v obci nenachází, neboť by nemělo dostatečný odbyt. Z dotazníkového šetření je patrné, že občané si zvykli nakupovat větší množství potravin či jiného spotřebního zboží v supermarketech ve větších, přilehlých městech.

Zdravotní péče není v obci zajištěna. Zásadním omezením je skutečnost, že v obci není zajištěn dostatečný počet pacientů a lékařská péče musí být dohodnuta a schválena se zdravotními pojišťovnami tzn., musí být rentabilní. Péče o seniory a sociální služby, co

se specializovaných zařízení týče, je koncentrovaná do okolních měst, jako jsou Luby, Plesná a Cheb.

Za službami občané obce dojíždějí do okolních měst. Matriční úřad je v přilehlém městě Skalná, pořádek v obci zajišťuje Policie ČR v Plesné, o zdraví občanů pečuje zdravotnické zařízení v Plesné a Skalné.

Závěrem lze konstatovat že, základní infrastruktura je v obci vyřešena a je funkční viz shrnutí Tubulka č. 8 – Občanská vybavenost v obci Křižovatka.

Tabulka č. 8 - Občanská vybavenost v obci Křižovatka v období 2007 – 2013

Obecná charakteristika	Údaj
Vodovod	ano
Kanalizace	ano
Čistička odpadních vod	ano
Veřejné osvětlení	ano
Silnice a chodníky	ano
Mateřská škola	ne
Základní škola	ne
Obecní úřad	ano
Obecní knihovna	ano
Hasičská zbrojnice	ano
Pošta	ne
Obchod	ano
Restaurace	ano
Kulturní sál	ano
Dětské hřiště	ano
Sportovní hřiště	ano
Sportovní zázemí - kabiny	ano
Rybníky	ano
Bankomat	ne
Hřbitov	ano
Sakrální budova	ano
Zastávka - vlak	ne
Zastávka - autobus	ano
Tělocvična	ano

Zdroj: Vlastní průzkum, 2015

7.1.7 Hospodaření obce Křižovatka v letech 2007 - 2013

V obci byly proinvestovány nemalé finanční prostředky k modernizaci obce. Již v roce 2001 byl zde vybudován vodovod a kanalizace spolu s čističkou odpadních vod. Rovněž byla provedena plynofikace celé obce. Za účelem minimalizovat provozních výdaje určené na obnovu tohoto majetku obec Křižovatka zvolila v místních podmínkách takřka revoluční pojetí tzn., že vedení obce oslovilo místní spolky, které se tak nemalou měrou na této obnově podílí.

Místní spolky kromě své základní činnosti vykonávají také činnost obecní. Tato skutečnost znamená, že Hasičský sbor má tak na starosti údržbu nejen hasičské zbrojnice, ale i místního hřbitova. Tělovýchovná jednota Křižovatka odpovídá za provoz a údržbu tělocvičny a údržbu nového dětského hřiště s herními prvky. Fotbalový klub Křižovatka je odpovědný za provoz nového fotbalového hřiště a přilehlých sportovních kabin. Kromě této činnosti Fotbalový klub Křižovatka provádí údržbu veřejného osvětlení a údržbu obecních komunikací. Vzhledem k tomu, že obec Křižovatka vyvíjí maximální úsilí investovat do sportovního a kulturního zázemí, tak místní spolky svoji činnost vytvářející pro obec provádí zcela dobrovolně bez jakékoliv úhrady ze strany obce.

Obecní majetek je zhodnocován i tím, že vedení obce se snaží pronajímat nevyužitá nebytová prostory a to zejména za účelem zajistit obci maximální soběstačnost v rámci poskytovaných služeb tzn. zabezpečení zásobování v obci a provozování restauračního zařízení. Obec Křižovatka vlastní také 4 byty, které pronajímá svým občanům.

Kromě zhodnocování obecního majetku obec zabezpečuje řadu dalších služeb pro své občany. Jedná se o zabezpečení veřejného osvětlení v obci, zajišťované na základě smlouvy s externím poskytovatelem, zabezpečení veřejných obecních komunikací, zajištění požární ochrany, provozování obecní knihovny, jak pro děti, tak pro dospělé čtenáře, provozování obecního internetového koutku pro děti, který za účelem ochrany dětí je kamerově monitorován.

Mezi další zajištěné služby pro občany řadíme svoz komunálního odpadu (zajištěno na základě smlouvy s externí firmou Marius Pedersen a.s.) a dále nově vznikající mobilní

sociální službu pro seniory, která je zabezpečována společně s přilehlým Městem Skalná.

Mezi podstatné výdaje v obci Křižovatka v období let 2007 – 2013 bezesporu řadíme výdaje uplatňované na položku rozpočtu: *Služby pro obyvatelstvo* jejich srovnání zobrazuje Tab. 9 – Přehled výdajů v obci Křižovatka v letech 2007 – 2013. Tyto výdaje plynuly na zajištění zájmové činnosti a tělovýchovy v obci, nakládání s odpady, na kulturu, komunální služby a územní rozvoj, na rozvoj bydlení a bytového hospodářství. Zejména v posledních sledovaných letech tj. rok 2012 a 2013 je patrný finanční nárůst v této položce, který je způsoben financováním rekonstrukce budovy obecního úřadu, knihovny a 4 obecních bytů, které se v budově také nalézají. Mezi následující výdaje zcela jistě řadíme výdaje uplatňované v rámci položky rozpočtu: *Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství*, kam směřovaly výdaje na zajištění pozemní komunikace v obci na zajištění pitné vody či odvádění a čištění odpadních vod. Z níže uvedené tabulky je opět patrný nárůst vynaložených finančních prostředků v roce 2008 a 2009, tento nárůst finančních prostředků byl způsoben investováním do rekonstrukce obecní komunikace a obnovu veřejného prostranství před kostelem sv. Kateřiny. V rámci hospodaření obce v období 2007 – 2013 byly výdaje směřovány také na položku rozpočtu: *Sociální věci a politiku zaměstnanosti*, výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby a dále na výdaje k zajištění bezpečnosti státu a právní ochranu.

Tabulka č. 9 – Přehled výdajů v obci Křižovatka v letech 2007 – 2013

Položka rozpočtu	Vynaložené finanční prostředky na výdaje v obci v Kč						
	Rok						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Služby pro obyvatelstvo	2 269 440	3 158 470	7 468 750	2 936 400	4 598 730	9 666 570	16 962 029
Všeobecná veřejná správa	1 101 560	1 254 250	2 909 160	2 097 410	1 312 380	1 297 170	1 288 285
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	944 050	4 637 670	3 899 670	116 710	234 260	470 040	3 143 277
Sociální věci a politika zaměstnanosti	193 310	231 580	462 160	574 600	226 220	212 720	259 511
Bezpečnost státu a právní ochrana	28 530	26 290	183 530	23 720	102 260	31 600	90 415
celkem	4 536 890	9 308 260	14 923 270	5 748 840	6 473 850	11 678 100	21 743 517

Zdroj: Vlastní zpracování, 2015

Obec Křižovatka a její hospodaření bylo a je ovlivněno rozpočtovým určením daní a celkovou dynamikou ekonomiky, od které se vyvíjí i výše vybraných prostředků na daních, které jsou dále přerozdělovány. Česká ekonomika patří ve srovnání s ostatními vyspělými ekonomikami mezi ty, které jsou bezpečné a v relativně dobrém stavu. I toto je důvod, proč obec mohla s velkou pravděpodobností počítat s obdobnou výší příjmů plynoucích každoročně do obecního rozpočtu. Jednalo se o příjem plynoucí z daně z příjmů právnických osob, daně z příjmů fyzických osob, z DPH a daně z nemovitosti, dále příjmy plynoucí ze správních poplatků, poplatků v oblasti životního prostředí a místních poplatů z vybraných činností a služeb. Mezi další důležité příjmy obce Křižovatka řadíme také nedaňové příjmy, jedná se o příjem z využívání výhradních práv k přírodním zdrojům (příjem od firmy LB MINERALS, s.r.o. a firmy LASSELSBERGER, s.r.o.) a příjmy z pronájmu obecního majetku. Dalším příjmem

obce jsou kapitálové příjmy, v tomto případě se jedná o příjem z prodeje dlouhodobého majetku (kromě drobného). Obec Křižovatka v letech 2007 - 2013 nevedla hospodářskou činnost, všechny činnosti vykonávala v rámci činnosti hlavní. Obec v tomto období netvořila žádné účelové fondy.

Tabulka č. 10 – Přehled příjmů v obci Křižovatka v letech 2007 – 2013

Položka rozpočtu	Vynaložené finanční prostředky na výdaje v obci v Kč						
	Rok						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Přijaté dotace	862 730	983 940	7 049 020	5 612 510	944 780	658 170	7 837 098
Daňové příjmy	2 377 790	3 174 030	3 209 350	3 335 510	3 098 320	2 893 760	3 346 200
Nedaňové příjmy	2 533 960	3 916 720	3 279 640	2 905 210	3 159 140	3 091 010	2 983 147
Kapitálové příjmy	55 490	228 150	1 807 490	64 020	36 900	9 900	1 400
celkem	5 829 970	8 302 840	15 345 500	11 917 250	7 239 140	6 652 840	14 167 845

Zdroj: Vlastní zpracování, 2015

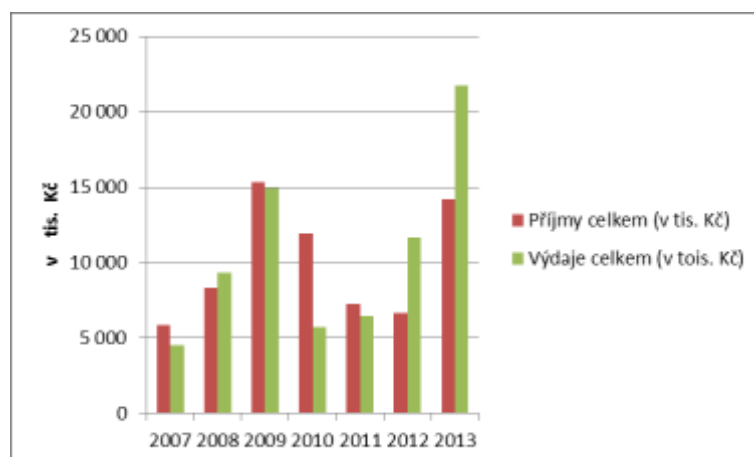
Z Tabulky č. 10 – Přehled příjmů v obci Křižovatka v letech 2007 – 2013 je patrné, že největší podíl na příjmech obce mají nedaňové příjmy. Z těchto nedaňových příjmů má největší podíl příjem z využívání výhradních práv k přírodním zdrojům (těžba kaolinu) tzn. příjem od firmy LB MINERALS, s.r.o. a firmy LASSELSBERGER, s.r.o. Dalším důležitým příjmem obce jsou daňové příjmy. Z těchto daňových příjmů tvoří největší podíl DPH a poté daň z příjmů právnických osob a daň z nemovitosti.

Tabulka č. 11 – Přehled příjmů a výdajů v obci Křižovatka v letech 2007 – 2013

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Příjmy celkem (v tis. Kč)	5 830	8 303	15 346	11 917	7 239	6 653	14 168
Výdaje celkem (v tois. Kč)	4 537	9 308	14 923	5 749	6 474	11 678	21 744

Zdroj: Vlastní zpracování, 2015

Graf č. 3 Přehled příjmů a výdajů v obci Křižovatka v letech 2007 – 2013

Zdroj: Vlastní zpracování, 2015

Tabulka č. 12 – Přehled získaných dotací v obci Křižovatka v letech 2007 – 2013

Položka rozpočtu	Získané finanční prostředky prostřednictvím dotací v obci v Kč						
	Rok						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
*ID VR ústřední úrovně	400 000	300 000	5 998 470	4 541 780	359 420	658 170	6 972 899
**ND VR ústřední úrovně	862 730	983 940	725 550	820 730	944 780	658 170	543 199
***ID VR územní úrovně	300 000	140 000	325 000	250 000	300 000	160 000	321 000
celkem	1 562 730	1 423 940	7 049 020	5 612 510	1 604 200	1 476 340	7 837 098

* Investiční přijaté dotace z veřejných rozpočtů ústřední úrovně

** Neinvestiční přijaté dotace z veřejných rozpočtů ústřední úrovně

*** Investiční přijaté dotace z veřejných rozpočtů územní úrovně

Zdroj: Vlastní zpracování, 2015

Jak je patrné i přes dílčí zlepšení hospodaření, obec Křižovatka není zcela finančně soběstačná, potřebuje dodatečné finanční prostředky z rozpočtové soustavy, zejména pak ze státního rozpočtu ale i účelové dotace ze státních fondů, účelové dotace z rozpočtu Karlovarského kraje a dotace ze strukturálních fondů EU. Obec se snaží získat maximálního množství dotací, které tvoří významnou část příjmů obecního rozpočtu. V roce 2012 byl zpracován Místní program obnovy vesnice, podle kterého jsou připravovány a realizovány různé projekty.

Údržba včetně obnovy obecního majetku byla a je v současné době prioritou, která určuje, kam plynuly a plyne převážná část obecních a dalších finančních prostředků.

Mezi další finanční prostředky zabezpečující údržbu a obnovu obecního majetku patřily a patří bezesporu získané dotace, a to dotace jak ze státního rozpočtu, z rozpočtu Karlovarského kraje, tak i dotace z operačních programů strukturálních fondů EU. Takto získané finanční prostředky zhodnocují občanskou vybavenost (obecního majetku) a vedou tak k úspoře vlastních finančních zdrojů, které následně mohou být použity na předfinancování dalších projektů zejména projektů financovaných z prostředků EU bez toho, aby obec musela případně využít úvěrů od bankovních institucí.

7.1.8 Využití dotačních projektů k rozvoji obce Křižovatka v letech 2007 - 2013

Politika obce je zaměřena na získání co nejvíce příspěvků, dotací a finančních výpomocí, neboť její finanční soběstačnost je nereálná. Jak je patrné z předchozí podkapitoly 7.1.7, objem finančních prostředků získaných prostřednictvím dotací jak ze státního rozpočtu, z rozpočtu kraje, ale i státních fondů neustále narůstal a díky tomuto nárůstu mohla tak obec Křižovatka zajistit pro své občany řadu vybraných veřejných statků, které by bez pomoci dotací nebyla schopna sama zabezpečit.

Nutno podotknout že, některé nově vzniklé projekty byly nejen financovány pomocí dotací, ale také vlastními prostředky obce a především podílem svépomocných prací, které byly zajišťovány dobrovolně bez úplaty právě občany obce. Financování takto vzniklého projektu je složeno z finančních prostředků poskytnuté dotace, z finančních prostředků vlastních zdrojů obce a zároveň z vyčíslené dobrovolné práce občanů obce, která je stanovena a potvrzena řádným znaleckým posudkem.

Za období roku 2007 až 2013 se obci Křižovatka podařilo získat prostřednictvím dotací nejvíce finančních prostředků na projekty, které tak zajistily občanskou vybavenost a některé vybrané veřejné statky v obci a tím přispěly tak ke zdárnému rozvoji této malé obce.

Nad rámec příjmů obce Křižovatka se podařilo získat dotaci v letech 2007 – 2013 na níže uvedené projekty (Zdroj dat: Rozpočtové výkazy obce Křižovatka za sledované období, interní materiál obce).

Rok 2007:

- na projekt pod názvem „Dobrý nápad na obnovu hřiště“ od Ministerstva pro místní rozvoj ČR z Programu podpory obnovy venkova určeného na podporu rozvoje a obnovy materiálních podmínek pro kulturní, společenské a vzdělávací aktivity ve venkovském prostředí, finanční částku ve výši 400 000 Kč. Svépomocné práce na tomto projektu byly odhadnuty znaleckým posudkem na finanční částku 250 000 Kč. Projekt od první fáze byl tvořen místními dětmi širokého věkového rozhraní, které se podílely jak na samotných přípravách při projekčních pracích, tak při samotné realizaci dětského hřiště. Při společných setkáních místní děti plánovaly, jak by si dětské hřiště představovaly, jak hřiště využít, jeho uspořádání a k jakým účelům má konkrétně sloužit. Děti zároveň vytvořily několik barevných návrhů, která určovala možnou podobu tohoto hřiště. Projekty dětí se promítly do samotné realizace projektu, děti se také podílely společně se svými rodiči na pracích v rámci pořádaných víkendových brigádách. Finanční prostředky získané na projekt v rámci dotace byly tak použity pouze na nákup materiálu, pokládky zámkové dlažby a strojové práce. Všechny ostatní činnosti byly provedeny svépomocí, dobrovolnou prací spoluobčanů obce a místními spolky.
- Na projekt pod názvem „Oprava místní komunikace“ z Karlovarského kraje z Programu obnovy venkova finanční částku ve výši 300 000 Kč, svépomocné práce byly odhadnuty znaleckým posudkem na finanční částku 250 000 Kč.

Obec Křižovatka v rámci spolupráce s Úřadem práce v Chebu získala na základě Dohod o vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací v roce 2007 finanční příspěvek ze státního rozpočtu ve výši 862 730 Kč.

Rok 2008:

- na projekt pod názvem „Oprava komunikace před tělocvičnou“ od Karlovarského kraje z Programu obnovy venkova finanční částku ve výši 100 000 Kč, svépomocné práce byly odhadnuty znaleckým posudkem na finanční částku 200 000 Kč.
- Na projekt pod názvem „Eko-kontejner“ od Karlovarského kraje z Programu životního prostředí a zemědělství finanční částku ve výši 40 000 Kč.
- Na projekt „Zpívající altán“, prostřednictvím Ministerstva pro místní rozvoj z Programu podpory obnovy venkova, finanční částku ve výši 300 000 Kč. Tento projekt byl od první fáze realizace tvořen místními dětmi, které se také podílely jak na samotné realizaci projekčních prací, tak při samotné realizaci. Děti z obce vypracovaly skici ve tvaru osmihranu s neomezeným úhlem rozhledu, který tvoří tzv. „Místní amfiteátr“ nejen k pěveckým výkonům místních dětí, ale i prostor pro setkání místních občanů při tradičních venkovských akcích. Finanční prostředky získané na projekt v rámci dotace byly tak použity pouze na strojové práce a nákup materiálu včetně aparatury. Ostatní činnosti byly provedeny svépomocí, dobrovolnou prací občanů obce a místními spolky.
- Na neinvestiční projekt pod názvem „Navrácení původních hodnot – I etapa“ od Ministerstva zemědělství ČR z Programu životního prostředí a zemědělství finanční částku ve výši 80 000 Kč, svépomocné práce byly odhadnuty znaleckým posudkem na finanční částku 50 000 Kč.
- Na neinvestiční project pod názvem „Zelená dětem“ z Nadace partnerství z programu Strom života finanční částku ve výši 20 000 Kč.

Obec Křižovatka v rámci spolupráce s Úřadem práce v Chebu získala na základě Dohod o vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací v roce 2008 finanční příspěvek ze státního rozpočtu ve výši 883 940 Kč.

Rok 2009:

- na projekt pod názvem „Čerpadlo“ od Karlovarského kraje z Programu na financování potřeb SDH finanční částku ve výši 46 000 Kč.
- Na projekt „Rekonstrukce komunikace k výsypce“, od Ministerstva pro místní rozvoj ČR z Programu obnovy venkova, finanční částku ve výši 600 000 Kč. Obsahem tohoto projektu byla kompletní rekonstrukce obecní komunikace, tzn., odvodnění, položení obrub, zhutnění podloží a položení asfaltového povrchu. Na některých provedených pracích a činnostech se podíleli dobrovolnou prací občané obce.
- Na projekt pod názvem „Revitalizace vodních nádrží – Křižovatka, část Nová Ves“ z Operačního programu životního prostředí – Evropského fondu pro regionální rozvoj a Státního fondu životního prostředí ČR finanční částku ve výši 2 029 218 Kč. Tento projekt byl zaměřen na úpravu odtoku povrchových a podzemních vod tzn., odbahnění stávajících 3 vodních nádrží, stavbou požeráků, bezpečnostních přelivů a estetickou úpravou břehů. Tímto projektem došlo k posílení prvků zajišťující ekologickou stabilitu krajiny. Projekt byl navázán na rekonstrukci návsi obce a připravovanou cyklotrasu, která spojuje obce mikroregionu Svazku Kamenné Vrchy s páteří cyklotrasou podél řeky Ohře.
- Na projekt pod názvem „I. etapa obnovy veřejného prostranství před kostelem sv. Kateřiny v obci Křižovatka“, prostřednictvím Státního zemědělského intervenčního fondu ČR z Programu rozvoje venkova finanční částku ve výši 3 274 415 Kč.
- Na projekt pod názvem „Pořízení PC v rámci automatizace knihovního systému v regionu“, prostřednictvím Ministerstva kultury ČR prostřednictvím Programu Informační centra veřejných knihoven ve finanční výši 15 000 Kč.
- Na neinvestiční projekt pod názvem „Navrácení původních hodnot – II etapa“ z Ministerstva zemědělství ČR prostřednictvím Programu životního prostředí a zemědělství finanční částku ve výši 80 000 Kč.
- Na projekt pod názvem „Typový projekt – CzechPOINT – kontaktní místo (plná verze)“ od Ministerstva vnitra ČR z Integrovaného operačního programu finanční částku ve výši 79 837 Kč.

- Na projekt pod názvem „eGovernment Křižovatka“, z Karlovarského kraje prostřednictvím Programu eGovernment v obcích finanční částku ve výši 14 000 Kč.
- Na projekt pod názvem „Rekonstrukce obecní budovy“, od Karlovarského kraje z Programu obnovy venkova finanční výši 265 000 Kč, svépomocné práce byly odhadnuty znaleckým posudkem na finanční částku 150 000 Kč.
- Na neinvestiční projekt pod názvem „Navrácení původních hodnot – III etapa dokončení“, z Ministerstva zemědělství ČR prostřednictvím Programu životního prostředí a zemědělství finanční částku ve výši 80 000 Kč.

Obec Křižovatka v rámci spolupráce s Úřadem práce v Chebu získala na základě Dohod o vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací v roce 2009 finanční příspěvek ze státního rozpočtu a Evropského sociálního fondu ve výši 565 550 Kč.

Rok 2010:

- na projekt pod názvem „Obnova kostela sv. Kateřiny – II. etapa“, od Státního zemědělského intervenčního fondu ČR z Programu rozvoje venkova finanční částku ve výši 4 541 780 Kč, svépomocné práce občanů byly odhadnuty znaleckým posudkem na finanční částku ve výši 300 000 Kč .
- Na projekt pod názvem „Rekonstrukce obecní budovy II“, od Karlovarského kraje z Programu obnovy venkova finanční výši 250 000 Kč, svépomocné práce byly odhadnuty znaleckým posudkem na finanční částku 150 000 Kč.

Obec Křižovatka v rámci spolupráce s Úřadem práce v Chebu získala na základě Dohod o vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací v roce 2010 finanční příspěvek ze státního rozpočtu a Evropského sociálního fondu ve výši 820 730 Kč.

Rok 2011:

- na projekt pod názvem „Úprava veřejného prostranství v obci“ od Státního zemědělského intervenčního fondu ČR z Programu rozvoje venkova finanční částku ve výši 359 420 Kč, svépomocné práce občanů byly odhadnuty znaleckým posudkem na finanční částku ve výši 300 000 Kč .
- Na projekt pod názvem „Úprava veřejného prostranství v obci a Trautenberkova studna“, prostřednictvím Karlovarského kraje z Programu obnovy venkova finanční výši 300 000 Kč, svépomocné práce byly odhadnuty znaleckým posudkem na finanční částku 150 000 Kč.

Obec Křižovatka v rámci spolupráce s Úřadem práce v Chebu získala na základě Dohod o vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací v roce 2011 finanční příspěvek ze státního rozpočtu a Evropského sociálního fondu ve výši 944 780 Kč.

Rok 2012:

- na projekt pod názvem „Revitalizace soustavy Pyských rybníků na území obce Křižovatka“, od Ministerstva pro místní rozvoj ČR z Programu podpora obnovy a rozvoj venkova finanční částku ve výši 658 170 Kč, svépomocné práce občanů byly odhadnuty znaleckým posudkem na finanční částku ve výši 300 000 Kč. Na tento projekt získala obec také dotaci od Karlovarského kraj ve výši 160 000 Kč. Tímto významným projektem obec optimalizovala a stabilizovala vodní režim v krajině.

Obec Křižovatka v rámci spolupráce s Úřadem práce v Chebu získala na základě Dohod o vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací v roce 2012 finanční příspěvek ze státního rozpočtu a Evropského sociálního fondu ve výši 658 170 Kč.

Rok 2013:

- na projekt pod názvem „Multifunkční centrum v obci Křižovatka“ od Ministerstva pro místní rozvoj ČR z Programu podpora obnovy a rozvoj venkova finanční částku ve výši 4 000 000 Kč, svépomocné práce občanů byly odhadnuty znaleckým posudkem

na finanční částku ve výši 300 000 Kč. Na tento projekt získala obec také dotaci od Karlovarského kraj ve výši 321 000 Kč.

- Na projekt pod názvem „Obnova kostela sv. Kateřiny – III. etapa“ od Státního zemědělského intervenčního fondu ČR z Programu rozvoje venkova finanční částku ve výši 2 972 899 Kč, svépomocné práce občanů byly odhadnuty znaleckým posudkem na finanční částku ve výši 150 000 Kč .

Obec Křižovatka v rámci spolupráce s Úřadem práce v Chebu získala na základě Dohod o vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací v roce 2013 finanční příspěvek ze státního rozpočtu a Evropského sociálního fondu ve výši 543 199 Kč.

Tabulka č. 13 - Přehled dotací poskytnutých obci v letech 2007 – 2013 (v Kč)

Rok	Projekt	Neinvestiční	Investiční
2007	Rekonstrukce dětského hřiště		400 000
	Oprava místní komunikace		300 000
	Vytvoření pracovních míst v rámci veřejněprospěšných prací	862 730	
Celkem za 2007		862 730	700 000
2008	Oprava komunikace před tělocvičnou		100 000
	EKO-kontejner		40 000
	Dětský altán		300 000
	Navrácení původních hodnot I. etapa	80 000	
	Zelená dětem	20 000	
	Vytvoření pracovních míst v rámci veřejněprospěšných prací	883 940	
Celkem za 2008		983 940	440 000
2009	Výdaje jednotek SDH- čerpadlo		46 000
	Rekonstrukce komunikace k výsypce		600 000
	Revitalizace vodních nádrží		2 029 218
	I. etapa obnovy veřejného prostranství před kostelem sv. Kateřiny		3 274 415
	Pořízení PC – knihovní systém		15 000
	Navrácení původních hodnot II. etapa	80 000	
	Typový projekt – CzechPOINT		79 837
	eGovernment Křižovatka		14 000
	Rekonstrukce obecní budovy		265 000
	Navrácení původních hodnot III. etapa	80 000	
	Vytvoření pracovních míst v rámci veřejněprospěšných prací	565 550	
Celkem za 2009		725 550	6 323 470
2010	II. etapa obnovy kostela sv. Kateřiny		4 541 780
	Rekonstrukce obecní budovy II.		250 000
	Vytvoření pracovních míst v rámci veřejněprospěšných prací	820 730	
Celkem za 2010		820 730	4 791 780
2011	Úprava veřejného prostranství v obci		359 420
	Úprava veřejného prostranství v obce a Trautenberkova studna		300 000
	Vytvoření pracovních míst v rámci veřejněprospěšných prací	944 780	
Celkem za 2011		944 780	659 420
2012	Revitalizace soustavy Pruských rybníků		658 170
	Revitalizace Pruských rybníků		160 000
	Vytvoření pracovních míst v rámci veřejněprospěšných prací	658 170	
Celkem za 2012		658 170	818 170
2013	Multifunkční centrum v obci Křižovatka		4 000 000
	Multifunkční centrum		321 000
	III. etapa obnovy kostela sv. Kateřiny		2 972 899
	Vytvoření pracovních míst v rámci veřejněprospěšných prací	543 199	
Celkem za 2013		543 199	7 293 899
Celkem za 2007-2013		5 539 099	21 026 739

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Tabulka č. 14 – Investiční a neinvestiční dotace obce Křižovatka za období 2007 - 2013

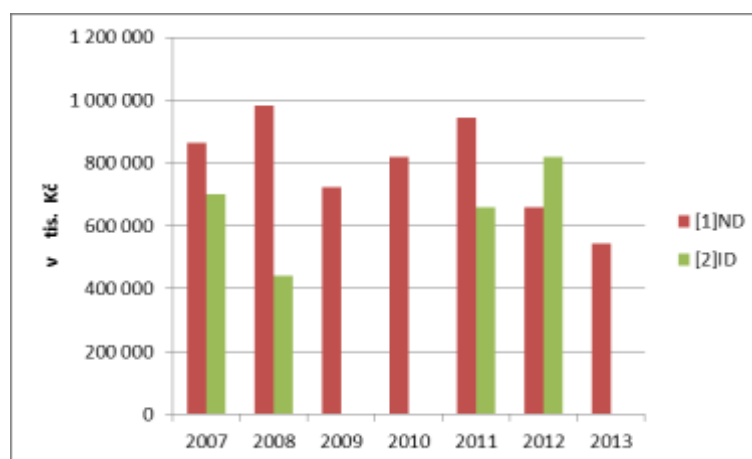
Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
ND*	862 730	983 940	724 550	820 730	944 780	658 170	543 199
ID**	700 000	440 000	6 323 470	4 791 780	659 420	818 170	7 293 899
Dotace celkem	1 562 730	1 423 940	7 048 020	5 612 510	1 604 200	1 476 340	7 837 098

*Neinvestiční dotace

** Investiční dotace

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Graf č. 4 Investiční a neinvestiční dotace za období 2007 - 2013

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Jak je patrné z Tab. č. 13 - Přehled dotací poskytnutých obci Křižovatka v letech 2007 – 2013 (v Kč) a následně z výše uvedeného grafu je u obce Křižovatka zřejmé efektivní využívání dotačních příležitostí a k posílení tak rozpočtu obce. Jak je patrné z Tabulky č. 10 – Přehled příjmů v obci Křižovatka v letech 2007 – 2013 a grafu č. 3 výše finančních prostředků získaných prostřednictvím investičních a neinvestičních dotací za programové období 2007 – 2013 není zanedbatelná. Z těchto údajů je patrné, že obec Křižovatka účelně a hospodárně využívá dotačních titulů, které se jí nabízí. Přesto, že se jedná o malou obec, realizuje i velké investiční projekty, které zhodnocují majetek obce.

7.1.9 Výsledek hospodaření v obci Křižovatka v letech 2007 - 2013

Tabulka č. 15 – Přehled příjmů a výdajů v obci Křižovatka v letech 2007 – 2013

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Příjmy celkem (v tis. Kč)	5 830	8 303	15 346	11 917	7 239	6 653	14 168
Výdaje celkem (v tis. Kč)	4 537	9 308	14 923	5 749	6 474	11 678	21 744
Saldo hospodaření (v tis. Kč)	1 293	-1 005	423	6 168	765	-5 025	-7 576

Zdroj: Vlastní zpracování, 2015

Jak je patrné z výše uvedené Tab. 15 – Přehled příjmů a výdajů v obci Křižovatka v letech 2007 – 2013 se obec Křižovatka v roce 2008 poprvé v tomto sledovaném období ocitla ve schodku. Tento schodek byl způsoben především malým čerpáním dotací a nízkých kapitálových příjmů v tomto roce. Jak je patrné z výše uvedené tabulky, rok 2009 byl rokem velkých příjmů ale i velkých výdajů. V tomto roce bylo obci poskytnuto přes 7 mil. Kč v rámci neinvestičních a především investičních dotací. Právě v tomto roce se obec zapojila do realizace 11 projektů, které úspěšně dokončila. Další schodek je vykazován v roce 2012, tento schodek byl způsoben především na výdajové straně rozpočtu obce, protože obec v tomto roce realizovala projekt týkající se revitalizace soustavy Pruských rybníků na území obce Křižovatka. Na projekt obec také získala od Ministerstva pro místní rozvoj ČR z Programu Podpora obnovy a rozvoj venkova dotaci ve výši 658 170 Kč a dotaci od Karlovarského kraje ve výši 160 000 Kč. Projektem obec optimalizovala a stabilizovala vodní režim v krajině. Tímto dílem obec zajistila posílení prvků zajišťující ekologickou stabilitu v krajině. Schodek rozpočtu obce v roce 2013 ve výši 7 576 Kč byl způsoben především tím, že došlo k demolici staré, nevyhovující požární zbrojnice a následné výstavbě nové budovy, kde našli své zázemí nejen místní dobrovolní hasiči, ale i technická četa obecního úřadu a ostatní místní spolky. V nově vybudovaném areálu se nachází také víceúčelové hřiště s tartarovým povrchem pro míčové hry a také vybudovaný altán s otevřeným krbem určený místním občanům na trávení společného volného času. Občané obce Křižovatka

toto místo nazývají „Místní multifunkční centrum“. Na vybudování tohoto multifunkčního centra obec získala od Ministerstva pro místní rozvoj z Programu obnovy venkova dotaci ve výši 4 000 000 Kč a dotaci poskytnutou Karlovarským krajem ve výši 321 000 Kč. Obec také do projektu investovala nemalé finanční prostředky, které dosahly výše 4 000 000 Kč. V roce 2013 byla zároveň dokončena poslední třetí etapa záchrany dominanty obce tj. kostela sv. Kateřiny, došlo k restaurátorské obnově dochované výmalby kostela, byla položena nová dlažba, doplněny nové kostelní lavice a také došlo i k opravě věžních hodin. Na tuto akci získala obec od Ministerstva kultury ČR dotaci ve výši necelých 2 000 000 Kč, obec investovala do této závěrečné etapy obnovy statostánku 8 000 000 Kč. Od počátku roku 2014 je kostel sv. Kateřiny otevřen pro veřejnost a zároveň slouží jako místní, stálá expozice. O tom, že obnova obecního kostela se vydařila je i fakt, že obec Křižovatka byla nominována na novou cenu Národního památkového ústavu Patrimonium pro futuro v kategorii Obnova památky a restaurování. Tato rekonstrukce byla z mnoha jiných vybrána jako nejzdařilejší.

Jak je patrné z výše uvedeného textu, mezi základní příjmy obce Křižovatka řadíme také příjmy získané prostřednictvím přijatých dotací, jednalo se o investiční a neinvestiční dotace přijaté od veřejných rozpočtů ústřední úrovně a investiční dotace přijaté od veřejných rozpočtů územní úrovně, které měly pozitivní dopad na rozvoj obce a výrazně tak podpořily její hospodaření.

7.1.10 Ukazatel dluhové služby v obci Křižovatka

Tabulka č. 16 – Ukazatel dluhové služby obce Křižovatka v letech 2007 - 2013

Název položky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ukazatel dluhové služby (v %)	4,12	2,40	5,96	2,78	4,72	5,31	3,41

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Jak je patrné Tabulky č. 16 – Ukazatel dluhové služby obce Křižovatka v letech 2007 – 2013, ukazatel dluhové služby u obce Křižovatka za sledované období 2007 – 2013 nepřekročil hranici 30 %, je velice nízký, což znamená, že zadluženost obce je minimální.

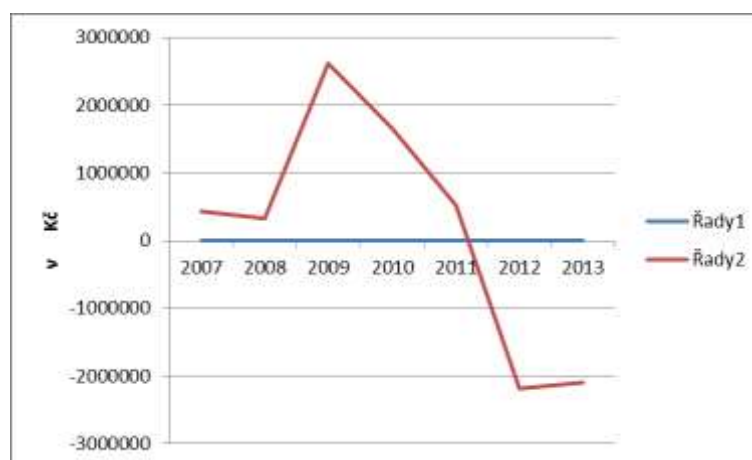
7.1.11 Brutto úspora obce Křižovatka za období 2007 – 2013

Tabulka č. 17 – Brutto úspora obce Křižovatka v letech 2007 - 2013

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Brutto úspora (v Kč)	430 588	330 756	2 618 841	1 656 399	520 850	- 2 183 078	- 2 092 287

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Graf č. 5 Brutto úspora obce Křižovatka v letech 2007 - 2013

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Z výše uvedené tabulky a grafu č. 5 je patrné že, obec Křižovatka v období 2007 – 2013 disponovala dostatečným množstvím finančních prostředků potřebných na případné splácení dluhu. V posledních dvou letech se situace poněkud zhoršila v důsledku investic směřujících do svého majetku (revitalizace Pruských rybníků, budování multifunkčního centra a dokončení etapy obnovy kostela sv. Kateřiny).

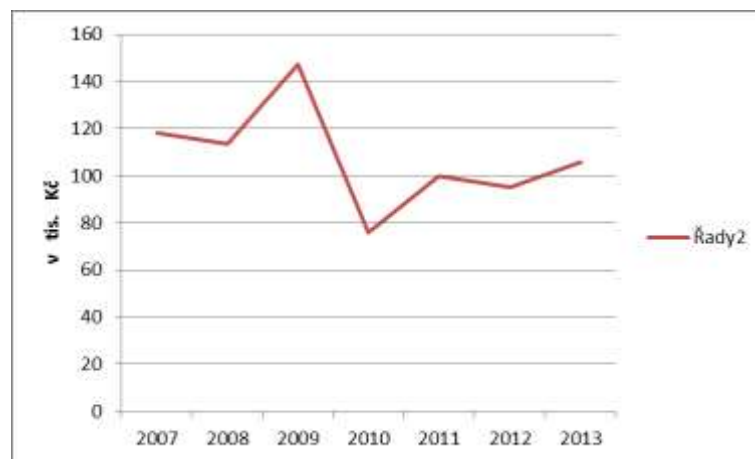
7.1.12 Meziroční růst příjmů obce Křižovatka v letech 2007 - 2013

Tabulka č. 18 – Meziroční růst příjmů v % obce Křižovatka v letech 2007 - 2013

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Meziroční růst příjmů (v %)	118,26	113,36	147,34	75,99	99,84	95,24	105,61

Zdroj: vlastní zpracování dle Rozpočtových výkazů obce, 2015

Graf č. 6 Meziroční růst příjmů v % obce Křižovatka v letech 2007 - 2013

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Z Tabulky č. 17 – Meziroční růst příjmů v % obce Křižovatka v letech 2007 – 2013 a grafu č. 6 je patrné že, příjmy obce Křižovatka za sledované období jsou stabilní, nejsou zde patrné velké finanční výkyvy. Nárůst v roce 2009 byl způsoben zejména nárůstem poskytnutých dotací, které byly směřovány do konkrétních projektů, které obec úspěšně realizovala.

7.1.13 Meziroční růst vlastních příjmů obce Křižovatka v letech 2007 - 2013

Tabulka č. 19 – Meziroční růst vlastních příjmů v % obce

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Meziroční růst vlastních příjmů	168,95	147,34	113,36	75,99	99,83	95,23	105,59

Zdroj: vlastní zpracování dle Rozpočtových výkazů obce, 2015

Graf č. 7 Meziroční růst vlastních příjmů v % obce

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Z Tabulky č. 19 – Meziroční růst vlastních příjmů v % obce Křižovatka v letech 2007 – 2013 a grafu č. 7 je patrné že, také vlastní příjmy obce Křižovatka za sledované období jsou stabilní, také zde nedocházelo k velkým finančním výkyvům. Vlastní příjmy v roce 2008 byly zhodnocených období nejvyšší. Při posuzování plnění struktury příjmů obce je třeba uvést, že podíl daňových příjmů vzrostl a tvořil v tomto roce 47,2 % a podíl nedaňových příjmů 38,2 %. Zvýšený podíl nedaňových příjmů byl způsobem z příjmu z úhrad dobývacího prostoru a z vydobytých nerostů (příjmy od společnosti LASSELSBERGER, s.r.o. a LB MINERALS, s.r.o.).

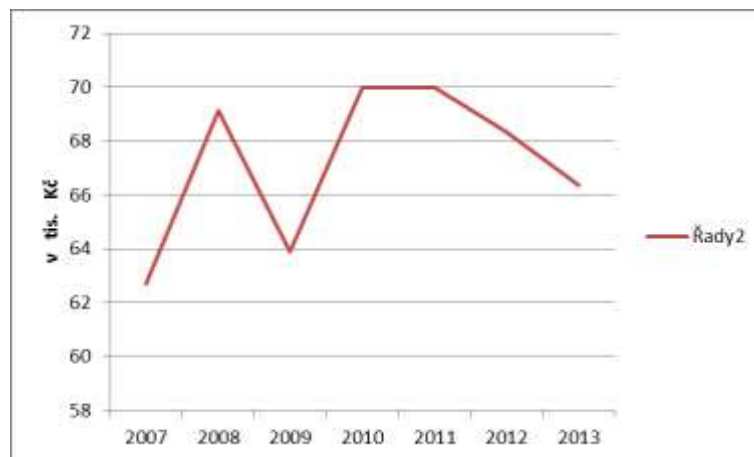
7.1.14 Finanční nezávislost obce Křižovatka v letech 2007 - 2013

Tabulka č. 20 – Finanční nezávislost v % obce Křižovatka v letech 2007 - 2013

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Finanční nezávislost (v %)	62,71	69,13	63,91	70,00	70,00	68,33	66,35

Zdroj: vlastní zpracování dle Rozpočtových výkazů obce, 2015

Graf č. 8 Finanční nezávislost v % obce Křižovatka v letech 2007 - 2013

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Z výše uvedené Tabulky č. 20 – Finanční nezávislost v % obce Křižovatka v letech 2007 – 2013 a grafu č. 8 je zřejmé, že finanční nezávislost obce za sledované období se stabilně pohybovala kolem 70 %, což je standartní hranice, která vyjadřuje pozitivní finanční zdraví obce.

Tabulka č. 21 – Výsledky analýzy příjmů obce Křižovatka v letech 2007 - 2013

Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Meziroční růst příjmů v %	118,26	113,36	147,34	75,99	99,84	95,24	105,61
Meziroční růst vlastních příjmů v %	168,95	147,34	113,36	75,99	99,83	95,23	105,59
Finanční nezávislost v %	62,71	69,13	63,91	70,00	70,00	68,33	66,35

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

7.1.15 Shrnutí – SWOT obce Křižovatka

SWOT – obec Křižovatka	
S – silné stránky	W – slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Velmi nízká nezaměstnanost, významný zaměstnavatel v sídle (Hospodářské družstvo Křižovatka) - Velmi dobré fungující komunitní plánování a zapojení obyvatel do dění v obci (společné budovatelské akce) - Fungující občanská společnost v obci - Velmi dobré finanční zdraví obce - Velmi dobrá infrastruktura - Vkusný a upravený vzhled obce - Vítězství v roce 2012 v soutěži „Vesnice roku“ - Dobré zkušenosti s úspěšným čerpáním dotací - Efektivní využívání dotačních příležitostí a posílení rozpočtu obce 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek dalších ploch k rozvoji podnikání - Velké pracovní vytížení obecního managementu - Nedostatek finančních prostředků pro realizaci všech rozvojových aktivit obce (potřeba vyčkávat na vhodné dotační tituly) - Nízká úroveň mezd v regionu
O - příležitosti	T - hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Fungující hospodářské družstvo zaměstnávající obyvatele obce - Inovace zemědělského družstva – produkce s vyšší přidanou hodnotou - Výstavba rodinných domů na území obce – nový občané - Podpora občanů k využívání pozemků a objektů k vlastní podnikatelské aktivitě - Rozvoj obce v provázanosti s rozvojem strategie v rámci Svazku Kamenné Vrchy - Budování místního patriotismu (vztah k území, obci) a motivace dětí a mládeže k tvorbě spolků a klubů 	<ul style="list-style-type: none"> - Ukončení činnosti Hospodářského družstva Křižovatka (skokový nárůst nezaměstnanosti) - Velká závislost na dotačních prostředcích v souvislosti s rozvojem obce - Ztráta obecního managementu (zkušenosti s úspěšným řízením obce) - Odchod mladých lidí z obce - Těžba hornin

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

7.2 Charakteristika obce Nový Kostel

Obec Nový Kostel se nachází v okrese Cheb v Karlovarském kraji. Katastrální výměra obce Nový Kostel činí 4 371,77 ha. Do katastru obce patří katastrální území Hrzín s 61 trvale hlášenými občany, Mlýnek s 9 trvale hlášenými občany, Lesná se 7 trvale hlášenými občany, Kopanina, Horka, Čižebná, Oldřišská a Božetín ve kterých je celkem trvale hlášených 148 občanů. Ke dni 31.12.2013 má celé území obce 575 obyvatel žijících ve 142 domech.

7.2.1 Vymezení území a historie obce Nový Kostel

Největší dominantou obce je kostel Povýšení sv. Kříže pocházející z roku 1613. Vzhledem k tomu, tento svatostánek byl oproti kostelu v obci Křižovatka (r. 1213) poměrně nový, dostala obec název Nový Kostel. První písemná zmínka o obci pochází z roku 1714. Obyvatelstvo obce se zde živilo především zemědělstvím, také tkalcovstvím a později i domácím houslařským průmyslem. Dosídlení obce po roce 1945 znamenalo pro obec zřejmě roky největšího rozvoje. Před rokem 1945 se zde nacházela spousta obchodů včetně 10 hostinců, truhlářský závod, kolářství, kavárna s cukrárnou, 3 krejčovské dílny. V obci se nacházela také ordinace praktického lékaře a do dvou zubních ordinací dojížděli zubní technici. V obci se též nacházela četnická stanice, pošta i pobočka banky.

7.2.2 Obecní úřad obce Nový Kostel

Obec Nový Kostel plní funkci územního samostatného celku, který nevykonává státní správu jako výkon, který byl orgánu obce Nový Kostel zákonem svěřen v rámci přenesené působnosti (Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., § 61 a následující).

Obec má vlastní obecní úřad, který zajišťuje správu nad katastrálním územím Nový Kostel, Hrzín, Mlýnek, Lesná, Kopanina, Horka, Čižebná, Oldřišská a Božetín. Z hlediska tohoto území je Obec Nový Kostel začleněna do správního obvodu Chebska a do územního obvodu Karlovarského kraje. Jako obec je vedena a zaregistrována u Ministerstva vnitra.

Obecní úřad základní údaje:

Adresa: Obecní úřad Nový Kostel č.p. 27, pošta Skalná, PSČ 351 34.

Telefon: +420 354 599 829,

Fax: +420 354 599 829

Úřední hodiny: Pondělí, středa od 8:00 do 12,00 a od 13:00 do 16:30

Email: novy-kostel@c-box.cz

IČ: 00254126

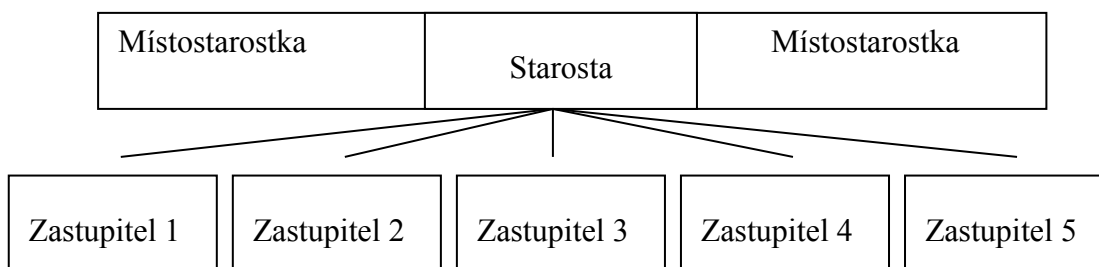
Bankovní spojení: KB Cheb, číslo bankovního účtu: 721331/0100

Obec disponuje s vlastním majetkem a finančními zdroji, se kterými samostatně hospodaří je tedy samostatným ekonomickým subjektem, který vede účetnictví v plném rozsahu a v právních záležitostech a ve smluvních vztazích vystupuje svým vlastním jménem.

Statutárním orgánem a osobou zastupující obec navenek je starosta obce zvolený zastupiteli obce. Starosta jako jediný je uvolněný tzn., že za výkon své funkce je placen z rozpočtu obce. Ostatní zastupitelé a místostarostka obce jsou osobami neuvolněnými, za výkon své funkce nepobírají pravidelnou odměnu.

Za hospodaření obce Křižovatka je zodpovědný starosta spolu se dvěma místostarosty. Do rozpočtu obce plynou příjmy, na základě kterých starosta spolu s místostarostkou sestavují rozpočet, který je následně předložen zastupitelům obce ke schválení. Daňové příjmy získává obec podle procentuálního rozdělení daňových příjmů rozpočtů obcí dle zákona.

Obrázek 2: Struktura obecního úřadu obce Nový Kostel

Zdroj: Interní materiál obce Nový Kostel

Obec Nový Kostel má určitou finanční suverenitu vymezenou příslušným zákonem, tato suverenita obci umožňuje být alespoň zčásti finančně nezávislá na státu. Vzhledem k tomu, že obec Nový Kostel je řazena mezi malé obce, disponuje malým objemem finančních prostředků ve svém rozpočtu, což způsobuje problém v kvalitním zajišťování její samostatné působnosti, zejména pak v oblasti zajišťování lokálních veřejných statků, stala se tak obec dne 10. června 2003 členem sdružení obcí a měst, které se nazývá Kamenné Vrchy.

Členství ve Svazku Kamenné Vrchy umožňuje obci příznivě ovlivnit svoji investiční strategii v delším časovém horizontu, neboť předmětem činnosti Svazku obcí Kamenné Vrchy je plnění cílů, které zabezpečují optimální a úspěšný rozvoj území (viz strana 32 – 33 této práce).

Sdružováním tak obec Nový Kostel společně zabezpečuje některé druhy lokálních statků pro své občany (například v roce 2006 oprava komunikace, v roce 2010 vybudování společného rozhlasového systému pro Svazek, v roce 2011 zpracování a koordinace územních plánů obcí, v roce 2012 vyhotovení projektové přípravy pro rozvoj mikroregionu Kamenné Vrchy) a navíc může mít příznivé vedlejší finanční důsledky, jako je vedení účetnictví obce (všech obcí sdružených ve svazku) externím subjektem s finanční úsporou ve výši statisíců korun ročně, které jsou tak ušetřeny na mzdách účetních, nákladech na školení, na vybavení a dalších provozních nákladech. Tímto způsobem se snaží lépe využít své finanční prostředky pro blaho svých občanů.

7.2.3 Demografická struktura obce Křižovatka

Největšího rozmachu dosáhla obec ve dvacátých letech 20. století. Obec tehdy měla 2000 domů a okolo 3000 obyvatel. Po roce 1945 se v obci nacházelo již pouze 700 obyvatel, v současné době je počet obyvatel na katastrálním území obce ještě nižší (575).

Tabulka č. 22 – Počet bydlících obyvatel v obci Nový Kostel k 31.12.2013

Počet obyvatel					
	Počet bydlících obyvatel k 31.12.2013	Počet obyvatel ve věku			
		0 -14 let	15 – 59 let	60 – 64 let	65 a více let
Celkem	575	105	376	80	14
Muži	271	55	160	50	6
Ženy	304	50	216	30	8

Zdroj: Interní materiál obce Nový Kostel

Vývoj počtu obyvatel v obci vypovídá o vývoji obytné funkce obce a vzhledem k jeho charakteru a podmíněnostem vývoje počtu obyvatel (věková struktura, atraktivita bydlení) ho lze považovat za jeden z nosných indikátorů sociálního pilíře. Já je patrné z výše uvedené Tabulka č. 22 – Počet bydlících obyvatel v obci Nový Kostel k 31.12.2013, v obci převažuje obyvatelstvo v aktivním věku a děti což je pro vývoj obce pozbuzující faktor.

Tabulka č. 23 – Relativní migrační saldo v obci Nový Kostel k 31.12.2013

	Přírůstek obyvatelstva			Saldo migrace			Přírůstek/úbytek
	Živě narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Saldo migrace	
Celkem	5	5	0	2	6	-4	-4
Muži	3	3	0	0	4	-4	-4
Ženy	2	2	0	2	2	0	0

Zdroj: Interní materiál obce Nový Kostel

Obec Nový Kostel se nachází v oblasti Karlovarského kraje, která je řídce osídlena, trpí absencí větších průmyslových podniků a s tím související nižší pravděpodobnost změny či nalezení zaměstnání. Pro obec je vitálně důležité, aby dokázala udržet stávající obyvatele v obci a nabídla případně nově příchozím obyvatelům kvalitní, kulturní a sociální zázemí. Obec také usiluje o to, aby zde byly vytvořeny kvalitní podmínky pro podnikání. Z výše uvedené Tabulka č. 23 – Relativní migrační saldo v obci Nový Kostel k 31.12.2013 je patrné, že relativní migrační saldo obce není velké, z vyjádření pana starosty vyplývá, že se jedná o přirozený proces migrace mladých lidí za účelem sňatku. Obec si klade za cíl zabezpečit podmínky pro kvalitní bydlení, nabídnout kvalitní bydlení v obecních bytech, nabídnout kulturní vyžití jak pro stávající starší generaci, tak pro generaci mladou a to za účelem zastavení migrace především mladé generace do okolních měst.

Tabulka č. 24 – Uchazeči o práci v obci Nový Kostel k 31.12.2013

Uchazeči o práci - počet				
	Evidence nad 6 měsíců	Evidence nad 12 měsíců	Mladiství nad 6 měsíců	Absolventů nad 6 měsíců
Celkem	20	7	0	0
Muži	8	2	0	0
Ženy	12	5	0	0

Zdroj: Interní materiál obce Nový Kostel

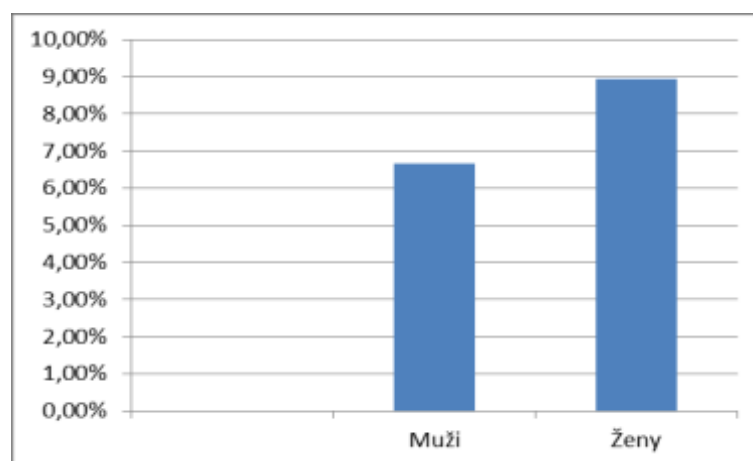
Jak je patrné z Tabulky č. 24 – Uchazeči o práci v obci Nový Kostel k 31.12.2013 je celkový stav 20 uchazečů ve srovnání s celkovým počtem obyvatel katastrálního území obce Nový Kostel optimální. Z tabulky je patrné, že poptávka po práci je spíše krátkodobá, což je pozitivní ukazatel, dlouhodobě nezaměstnaní jsou spíše ženy. nežli muži obyvatel optimální podíl nezaměstnaných činil v Karlovarském kraji 9,33 %, oproti České republice byl tento podíl o 1,16 procentního bodu vyšší.

Tabulka č. 25 – Podíl nezaměstnaných osob v obci Nový Kostel k 31.12.2013

	Podíl nezaměstnaných osob
Celkem	11,30 %
Muži	6,65 %
Ženy	8,94 %

Zdroj: Úřad práce v Chebu

Graf č. 9 Podíl nezaměstnaných osob v obci Nový Kostel k 31.12.2013

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Mezi hlavní zaměstnavatele a podnikatele v obci řadíme zemědělské družstvo Spo-zem, s.r.o Nový Kostel a dále Truhlárna Nový Kostel, která stabilně, dlouhodobě vytváří pracovní příležitosti pro 130 zaměstnanců z Nového kostela i okolí. Vobci se od roku 2007 rozvíjí i soukromé podnikání a najdete zde tyto provozovny:

- Obecní prodejna Nový kostel
- Bohumila Ferešová – pohostinství Nový Kostel
- Karel Hořejší - zemědělská výroba, kovářství Kopanina
- Josef Lunter – práce v lese, chov hospodářských zvířat Kopanina
- Josef Hodina – zemědělská činnost Kopanina
- Josef Kubart – zemědělská výroba Nový Kostel
- Václav Horák – zemědělská výroba Hrzín
- Vilém Klier – zemědělská výroba Božetín
- Jiří Zemčík – živočišná výroba Nový Kostel
- Karel Beran – autodoprava Nový Kostel
- Vladimír Vrba – dřevoprůmysl Božetín
- Jan Trnka – elektromontáže Mlýnek
- Karel Weigl – zednické práce Kopanina
- Ervín Žáček – kamenictví Nový Kostel

Obec také spolupracuje s Úřadem práce v Chebu, který obci poskytuje finanční prostředky na realizaci nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti, jedná se zejména o příspěvky na zřízení obecně prospěšných míst. Na základě Dohod o vytvoření pracovních příležitostí v rámci veřejně prospěšných prací tak obec Nový Kostel umožnila každoročně zabezpečit práci v místě bydliště bezmála 4 – 5 občanům obce, kteří byli registrováni Úřadem práce v Chebu déle než 5 měsíců, ve většině případů se jednalo o občany se základním vzděláním. Obec tak získala v průběhu programového období 2007 – 2013 nemalé finanční prostředky v rámci jednotlivých nástrojů státní politiky zaměstnanosti, které byly financovány jak z účelových dotačních titulů státu, tak z Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, a které za toto období dosáhly výše 1 600 000 Kč.

Tabulka č. 26 – Podíl nezaměstnaných osob v obci Nový Kostel v letech 2007 - 2013

	Podíl nezaměstnaných osob						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Celkem	6,82 %	7,68 %	14,47 %	14,01 %	13,31 %	11,42 %	11,40 %
Muži	5,62 %	7,36 %	14,92 %	14,25 %	13,01 %	11,02 %	11,02 %
Ženy	8,01 %	8,01 %	14,01 %	13,80 %	13,60 %	11,82 %	11,79 %

Zdroj: Úřad práce v Chebu

Míra nezaměstnanosti obyvatel obce Nový Kostel se tak v období 2007 – 2013 pohybovala na úrovni 11,30 %, tzn., že míra nezaměstnanosti v obci za sledované období je poměrně vysoká. Z dotazníkového šetření vyplývá, že převážná většina občanů žijících na katastrálním území obce absolvovala pouze základní vzdělání a učební obory bez maturity. Z Tabulka č. 26 – Podíl nezaměstnaných osob v obci Nový Kostel v letech 2007 – 2013 je patrné, že nejvyšší nezaměstnanost v obci dosahovala v letech 2009 a 2010 dle vyjádření pana starosty byla tato situace ovlivněna především velkou ekonomickou světovou krizí, která měla negativní dopad i na tuto obec. Od roku 2011 se míra nezaměstnanosti opět každoročně snižovala, od tohoto roku bylo na katastrálním území obce evidováno nejvíce aktivních živnostníků. Rozvoj nových podnikatelských příležitostí je značně omezen z důvodu rozložení obce na ložisku hnědého uhlí a z tohoto důvodu je zákonem stanoven zákaz budování jakýkoliv nových objektů. Teoreticky je možnost podnikání v této obci jen v oblasti živočišného a rostlinného zemědělství.

7.2.4 Kulturní a sociální charakteristika obce Nový Kostel

Významnou charakteristikou obce je intenzivní a kvalitní společenský a kulturní život. Specifika kultury a tradice vychází zejména z charakteru obce – venkovského sídla, zábava a kulturní akce jsou ryze “vesnické”. Kulturní a společenské akce se konají v průběhu celého roku, téměř každý měsíc se odehrává nějaká kulturní či společenská akce. V zimních měsících jsou tyto společenské akce frekventovanější. Významnou roli ve společenském a kulturním životě hrají místní spolky a organizace, které se významným způsobem podílejí na kulturním a společenském životě v obci. Níže je uveden seznam hlavních nositelů občanské společnosti (spolků):

- Tělovýchovná jednota Jiskra,
- Myslivecké sdružení Kopanina ,
- Sbor pro občanské záležitosti,
- Vesnický mažoretky,
- Trifanky o.s.,
- Kroužek aerobiku pro ženy.

Mezi nejdůležitější kulturní a sportovní akce, které se v obci pořádají v průběhu celého roku jsou zařazeny tyto:

- Muzikálové koncerty v kostele,
- standartní akce Májka,
- Sportovní den dětí na místním fotbalovém hřišti,
- Letní sportovní hry,
- fotbalové turnaje,
- Vánoční trhy,
- Obecní ples,
- Masopustní průvod.

Kulturním stánkem obce se stal kostel Povýšení sv. Kříže, který byl rekonstruován za účelem zachování jeho historické hodnoty a jako turistické místo určené zejména pro koncerty. V obci se také nachází společenský dům, kde se v průběhu roku konají společenské akce. Ke sportu mohou občané využívat sportovní hřiště se zázemím tj. sportovními kabinami. Toto sportovní hřiště je také v jarních a letních měsících využito na společenské akce jak pro děti, tak pro dospělé.

Sociální prostředí na území obce je stabilní, vyvážené, bez větších problémů. Na území obce se nevyskytují lokality, které jsou rizikové. Kriminalita není nijak extrémní.

7.2.5 Občanská vybavenost obce Nový Kostel v letech 2007 - 2013

V obci byly proinvestovány nemalé finanční prostředky, jejichž cílem bylo podpořit kvalitní život občanů v této obci. V roce 2003 byl kompletně vybudován vodovod a částečná kanalizace. Obec Nový Kostel do roku 2013 neměla platnou žádnou územně

plánovací dokumentaci, ale pouze návrh Územního plánu. Rozvoj obce je omezen z důvodu ložisek nerostných surovin v její těsné blízkosti. Dále je zde zvýšená seismická aktivity. To jsou důvody proč, se obec nemůže rozvíjet budování nových staveb.

Vzhledem ke své velikosti katastrálnímu území a počtu občanů má obec Nový Kostel k dispozici mateřskou školu a základní školu pro žáky od první do páté třídy. I přesto, že jsou tato školská zařízení pro obec nerentabilní, je ze strany vedení obce snaha tyto zařízení ekonomicky udržet. Dle slov pana starosty se tak financování provozu obou školských zařízení stalo při každoročním sestavování obecního rozpočtu velkou výzvou. Tento veřejný statek obec zajišťuje od roku 2003 prostřednictvím Svazku Kamenné Vrchy i pro obec Křižovatka, která každoročně přispívá finanční prostředky na provoz mateřské školy. Základní školství pro děti druhého stupně je zajištěno je díky kvalitnímu dopravnímu spojení v obci Luby.

Základní obchodní infrastruktura je v obci dostatečná je zde k dispozici Obecní prodejna Nový Kostel, většinou je využívána pro drobné nákupy, jako je pečivo, mléko či uzenina. Více specializovaných obchodů se v obci nenachází, neboť by nemělo dostatečný odbyt. Z dotazníkového šetření je patrné, že občané si zvykli nakupovat větší množství potravin či jiného spotřebního zboží v supermarketech ve větších, přilehlých městech.

Zdravotní péče je v obci zajištěna, nachází se zde ordinace praktického lékaře, jehož ordinace hodiny jsou zajištěny každé úterý. Praktický lékař dojíždí do této provizorní ordinace z nedalekého města Luby, kde má trvalé zázemí. Zásadním omezením je skutečnost, že v obci není zajištěn dostatečný počet pacientů a lékařská péče musí být dohodnuta a schválena se zdravotními pojišťovnami tzn., musí být rentabilní. Péče o seniory a sociální služby, co se specializovaných zařízení týče, je koncentrována v rámci Svazku obcí Kamenné Vrchy do okolních měst, jako jsou Luby a Plesná.

Za službami občané obce dojíždějí do okolních měst. Matriční úřad je v přilehlém městě Skalná, pořádek v obci zajišťuje Policie ČR v Plesné.

Závěrem lze konstatovat že, základní infrastruktura je v obci vyřešena a je funkční viz shrnutí Tabulka č. 27 – Občanská vybavenost v obci Křižovatka.

Tabulka č. 27 - Občanská vybavenost v obci Nový Kostel v období 2007 – 2013

Obecná charakteristika	Údaj
Vodovod	ano
Kanalizace	částečná
Čistička odpadních vod	ne
Veřejné osvětlení	ano
Silnice a chodníky	ano
Mateřská škola	ano
Základní škola	Ano (první stupeň ZŠ)
Obecní úřad	ano
Obecní knihovna	ano
Hasičská zbrojnice	ne
Pošta	ano
Obchod	ano
Restaurace	ano
Kulturní sál	ano
Dětské hřiště	ano
Sportovní hřiště	ano
Sportovní zázemí - kabiny	ano
Rybníky	ano
Bankomat	ne
Hřbitov	ano
Sakrární budova	ano
Zastávka - vlak	ne
Zastávka - autobus	ano

Zdroj: Vlastní průzkum, 2015

7.2.6 Hospodaření obce Nový Kostel v letech 2007 - 2013

V obci byly proinvestovány nemalé finanční prostředky k modernizaci obce, nutno podotknout, že do katastrálního území obce náleží několik menších sídel, do kterých musí obec také investovat finanční prostředky na jejich chod a základní údržbu. Obec zároveň disponuje s 80 obecními byty, které vyžadují také nemalou údržbu. Pro obec Nový Kostel je velmi důležitá existence mateřské a základní školy, neboť tak obec nabízí svým mladým občanům nabídnout základní veřejné statky, kvůli kterým by jinak obec opustili a odstěhovali se do větších měst, jako jsou Františkovy Lázně či Cheb. Obec také vyvíjí maximální úsilí do údržby obecní komunikace, hřbitova či obecního fotbalového hřiště. Obecní majetek je zhodnocován tím, že vedení obce se snaží pronajímat nevyužité nebytové prostory a to zejména za účelem zajistit obci maximální

soběstačnost v rámci poskytovaných služeb tzn. zabezpečení zásobování v obci a provozování restauračního zařízení. Tyto nebytové prostory jsou také nabízeny za minimální paušál místním živnostníkům za účelem udržení jejich poskytovaných služeb v obci a zároveň se tak obec snaží snižovat nezaměstnanost, která není v této lokalitě zrovna nejmenší. Obec Nový Kostel vlastní také 80 bytů, které pronajímá svým občanům, některé byty odprodala do osobního vlastnictví svým občanům.

Kromě zhodnocování obecního majetku obec zabezpečuje i řadu dalších služeb pro své občany. Jedná se o zabezpečení veřejného osvětlení v obci, zajišťované na základě smlouvy s externím poskytovatelem, zabezpečení veřejných obecních komunikací, provozování obecní knihovny. Mezi další zajištěné služby pro občany řadíme svoz komunálního odpadu - zajištěno na základě smlouvy s externí firmou Marius Pedersen a.s.

Mezi podstatné výdaje v obci Nový Kostel v období let 2007 – 2013 bezesporu řadíme výdaje uplatňované na položku rozpočtu: *Služby pro obyvatelstvo* jejich srovnání zobrazuje Tabulka č. 28 – Přehled výdajů v obci Nový Kostel v letech 2007 – 2013. Tyto výdaje plynuly především na rozvoj a údržbu bydlení a bytového hospodářství, na zajištění provozu mateřské a základní školy, na zajištění zájmové činnosti a tělovýchovy v obci, nakládání s odpady, na kulturu a komunální služby.

Tabulka č. 28 – Přehled výdajů v obci Nový Kostel v letech 2007 – 2013

Položka rozpočtu	Vynaložené finanční prostředky na výdaje v obci v Kč						
	Rok						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Průmysl	902 090	1 301 690	1 249 050	2 503 380	1 049 050	1 782 100	626 340
Vzdělávání	1 124 720	1 042 710	1 412 440	1 585 090	1 417 750	1 641 920	1 593 561
Kultura	417 900	1 015 010	1 586 220	518 410	463 630	382 680	463 004
Tělovýchova a zájmová činnost	74 820	113 240	104 620	73 760	106 750	160 510	161 918
Bydlení a kom. služby	1 860 530	2 271 510	2 062 530	2 494 430	1 953 710	2 029 190	2 983 773

Ochrana životního prostředí	378 920	515 080	520 010	473 080	460 310	528 210	644 948
Sociální věci	359 520	540 730	426 930	186 550	473 310	301 630	102 228
Bezpečnost	10 000	10 000	12 830	10 000	12 000	11 500	10 000
Veřejná správa	2 271 500	2 284 820	2 443 810	2 620 120	3 057 520	2 223 260	2 724 751
celkem	7 400 000	9 094 790	9 818 440	10 464 820	8 994 030	9 061 000	9 310 523

Zdroj: Vlastní zpracování, 2015

Obec Nový Kostel a její hospodaření bylo a je ovlivněno rozpočtovým určením daní a celkovou dynamikou ekonomiky, od které se vyvíjí i výše vybraných prostředků na daních, které jsou dále přerozdělovány. Jednalo se o příjem plynoucí z daně příjmů právnických osob, daně z příjmů fyzických osob, z DPH a daně z nemovitosti, dále příjmy plynoucí ze správních poplatků, poplatků v oblasti životního prostředí a místních poplatů z vybraných činností a služeb. Obec Nový Kostel v letech 2007 - 2013 nevedla hospodářskou činnost, krom pronajímání obecních bytů svým občanům za minimální nájemné. Všechny další činnosti vykonávala v rámci činnosti hlavní. Obec v tomto období netvořila žádné účelové fondy.

Tabulka č. 29 – Přehled příjmů v obci Nový Kostel v letech 2007 – 2013

Položka rozpočtu	Vynaložené finanční prostředky na výdaje v obci v Kč						
	Rok						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Přijaté dotace	503 300	789 630	919 770	648 580	1 015 670	1 025 760	429 470
Daňové říjmy	4 839 110	6 686 310	6 828 130	6 734 300	6 561 340	6 534 682	7 453 309
Nedaňové příjmy	1 154 900	1 169 230	1 320 600	1 202 230	1 059 420	1 189 430	1 509 135
Kapitálové příjmy	850 070	571 790	498 750	1 652 370	302 170	289 250	195 345
celkem	7 347 380	9 217 020	9 567 250	10 234 480	8 938 600	9 039 120	9 587 259

Zdroj: Vlastní zpracování, 2015

Ze shora uvedené Tabulky č. 29 – Přehled příjmů v obci Nový Kostel v letech 2007 – 2013 je patrné, že největší podíl na příjmech obce mají daňové příjmy. Z těchto daňových příjmů tvoří největší podíl DPH a poté daň z příjmů právnických osob, fyzických osob a daně z nemovitosti. Dalším důležitým příjmem obce jsou nedaňové příjmy, jejichž největší část tvoří místní poplatky.

Jak je patrné i přes dílčí zlepšení hospodaření, obec Nový Kostel není zcela finančně soběstačná, potřebuje dodatečné finanční prostředky z rozpočtové soustavy, zejména pak ze státního rozpočtu ale i účelové dotace ze státních fondů, účelové dotace z rozpočtu Karlovarského kraje a dotace ze strukturálních fondů EU. Obec se snažila získat dotace ze státního rozpočtu, které tvořily významnou část příjmů obecního rozpočtu. Údržba včetně obnovy obecního majetku byla a je v současné době prioritou, která určuje, kam plynuly a plyne převážná část obecních a dalších finančních prostředků.

Mezi další finanční prostředky zabezpečující údržbu a obnovu obecního majetku patřily a patří bezesporu získané dotace, a to dotace zejména ze státního rozpočtu. Jak je patrné z níže uvedené Tabulce č. 30 – Přehled získaných dotací v obci Nový Kostel v letech 2007 – 2013, obec získala dotační finanční prostředky zejména a především ze státního rozpočtu. Obec nevyužila možnosti čerpání těchto prostředků z rozpočtu Karlovarského kraje či dotací z operačních programů strukturálních fondů EU, které tak mohly zhodnotit občanskou vybavenost v obci (obecní majetek) a mohly tak vést k úspoře vlastních finančních zdrojů.

Tabulka č. 30 – Přehled získaných dotací v obci Nový Kostel v letech 2007 – 2013

Položka rozpočtu	Získané finanční prostředky prostřednictvím dotací v obci v Kč						
	Rok						
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
*ID VR ústřední úrovně	503 300	789 690	919 770	648 580	1 015 670	1 025 760	429 470
**ND VR ústřední úrovně	0	0	0	0	0	0	0
***ID VR územní úrovně	0	0	0	0	0	0	0
celkem	503 300	789 690	919 770	648 580	1 015 670	1 025 760	429 470

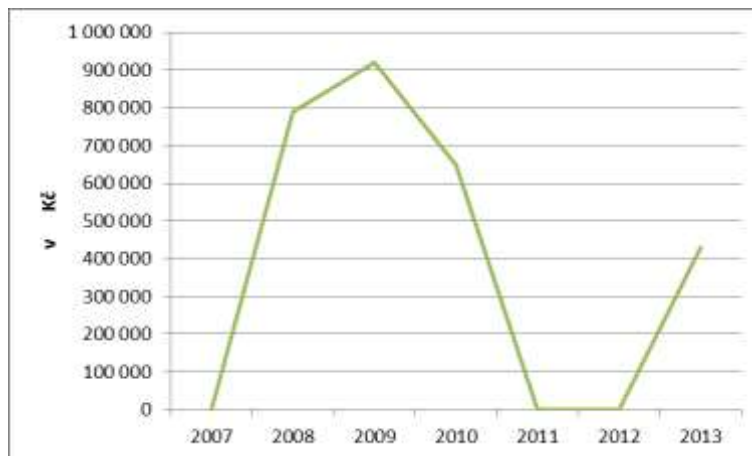
* Investiční přijaté dotace z veřejných rozpočtů ústřední úrovně

** Neinvestiční přijaté dotace z veřejných rozpočtů ústřední úrovně

*** Investiční přijaté dotace z veřejných rozpočtů územní úrovně

Zdroj: Vlastní zpracování, 2015

Graf č. 10 Vývoj přijatých investičních dotací v letech 2007 – 2013

Zdroj: Vlastní zpracování, 2015

7.2.7 Využití dotačních projektů k rozvoji obce Nový Kostel v letech 2007 - 2013

Politika obce je zaměřena vyrovnaný rozpočet, který nebude schodkový, ale zároveň budou splněny základní atributy občanské vybavenosti v obci. Obec se snaží, aby příjmy obce byly obohaceny o příjmy finančních prostředků z dotací. Nutno podotknout že, některé menší nově vzniklé projekty byly nejen financovány pomocí dotací, ale také vlastními prostředky obce a především podílem svépomocných prací, které byly zajišťovány dobrovolně bez úplaty právě některými občany obce. Financování takto vzniklého projektu je složeno z finančních prostředků poskytnuté dotace, z finančních prostředků vlastních zdrojů obce a zároveň z vyčíslené dobrovolné práce občanů obce, která je stanovena a potvrzena řádným znaleckým posudkem.

Nad rámec příjmů obce Nový Kostel se podařilo získat dotaci v letech 2007 – 2013 na níže uvedené projekty.

Rok 2007:

- na projekt pod názvem „Nová okna, nové dveře“ od Ministerstva pro místní rozvoj ČR z Programu podpory obnovy venkova určeného na podporu rozvoje a obnovy materiálních podmínek pro kulturní, společenské a vzdělávací aktivity ve venkovském prostředí, finanční částku ve výši 150 000 Kč.
- Na projekt pod názvem „Fasáda Nový Kostel – I. etapa“, prostřednictvím Ministerstva kultury finanční částku ve výši 353 300 Kč.

Rok 2008:

- na projekt pod názvem „Škola Nový kostel“ od Ministerstva pro místní rozvoj ČR z Programu podpory obnovy venkova finanční částku ve výši 289 630 Kč.
- Na projekt „Fasáda Nový Kostel – II. etapa“ z Ministerstva kultury ČR, finanční částku 500 000 Kč.

Rok 2009:

- na projekt pod názvem „Lepší škola“, který byl zaměřen na kompletní rekonstrukci sociálního zařízení na základní škole získala obec od Ministerstva pro místní rozvoj ČR z Programu podpory obnovy venkova finanční částku ve výši 200 000 Kč, svépomocné práce byly odhadnuty znaleckým posudkem na finanční částku 50 000 Kč.
- Na projekt „Územní plán“ získala obec z Ministerstva pro místní rozvoj ČR finanční částku ve výši 154 770 Kč.
- Na projekt pod názvem „Rekonstrukce knihovny“, získala obec z Ministerstva kultury ČR finanční částku ve výši 300 000 Kč. Tento projekt byl zaměřen na celkovou rekonstrukci místní obecní knihovny nákupu nového PC.
- Na projekt pod názvem „I. etapa obnovy veřejného prostranství před kostelem“, prostřednictvím Státního zemědělského intervenčního fondu ČR z Programu rozvoje venkova získala obec finanční částku ve výši 265 000 Kč.

Rok 2010:

- na projekt pod názvem „II. etapa obnovy veřejného prostranství před kostelem“, prostřednictvím Státního zemědělského intervenčního fondu ČR z Programu rozvoje venkova získala obec finanční částku ve výši 648 580 Kč svépomocné práce byly odhadnuty znaleckým posudkem na finanční částku 50 000 Kč.

Rok 2011:

- na projekt pod názvem „Nová střecha pro náš kostel – I. etapa“ od Ministerstva kultury získala obec finanční částku ve výši 1 015 670 Kč. Tento projekt byl zaměřen na kompletní výměnu střešní krytiny obecního svatostánku.

Rok 2012:

- na projekt pod názvem „Nová střecha pro náš kostel – II. etapa“, od Ministerstva kultury získala obec finanční částku ve výši 1 025 760 Kč.

Rok 2013:

na projekt pod názvem „Důstojná pietní místa“, od Ministerstva kultury ČR získala obec finanční prostředky ve výši 429 470 Kč. Tento projekt byl zaměřen na opravu 2 pomníků, které se nalézají na katastrálním území obce.

Tabulka č. 31 - Přehled dotací poskytnutých obci (v Kč)

Rok	Projekt	Neinvestiční dotace (v Kč)	Investiční dotace (v Kč)
2007	Nová okna nové dveře		150 000
	Fasáda Nový Kostel – I. etapa		353 300
Celkem za 2007		0	503 300
2008	Škola Nový Kostel		289 630
	Fasáda Nový Kostel II. etapa		500 000
Celkem za 2008		0	789 630
2009	Lepší škola		200 000
	Územní plán		154 770
	Rekonstrukce knihovny		300 000
	I. etapa obnovy veřejného prostranství před kostelem		265 000
Celkem za 2009		0	919 770
2010	II. etapa obnovy veřejného prostranství před kostelem		648 580
Celkem za 2010		0	648 580
2011	Nová střecha pro náš kostel – I. etapa		1 015 670
Celkem za 2011		0	1 015 670
2012	Nová střecha pro náš kostel – II. etapa		1 025 760
Celkem za 2012		0	1 025 760
2013	Důstojná pietní místa		429 470
Celkem za 2013		0	429 470
Celkem za 2007-2013		0	5 332 180

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Jak je patrné z Tabulky č. 31 - Přehled dotací poskytnutých obci Nový Kostel v letech 2007 – 2013 (v Kč) je u obce Nový Kostel zřejmé, že obec využívala získané dotační prostředky jen na investiční akce. Největšího čerpání těchto finančních prostředků dosáhla v letech 2009 a následně v letech 2011 a 2012, kdy právě v těchto letech realizovala nejodvážnější projekty, jako byla kompletní rekonstrukce sociálního zázemí v místní základní škole, kompletní rekonstrukce obecní knihovny včetně moderního vybavení a dále kompletní výměna střešní krytiny na místním svatostánku tj. budově místního kostela. Výše finančních prostředků získaných prostřednictvím investičních

dotací za programové období 2007 – 2013 není zanedbatelná, obec Nový Kostel účelně a hospodárně využívá dotačních titulů, které se jí nabízí. Přesto, že se jedná o malou obec, realizuje i velké investiční projekty, které zhodnocují majetek obce.

7.2.8 Výsledek hospodaření v obci Nový Kostel v letech 2007 - 2013

Tab. č. 32 – Přehled příjmů a výdajů v obci Nový Kostel v letech 2007 – 2013

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Příjmy celkem (v tis. Kč)	7 347	9 217	9 567	10 234	8 939	9 039	9 587
Výdaje celkem (v tis. Kč)	7 400	9 095	9 818	10 465	8 994	9 061	9 311
Saldo hospodaření (v tis. Kč)	-53	122	-251	-231	-55	-55	276

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Jak je patrné z výše uvedené Tabulky č. 32 – Přehled příjmů a výdajů v obci Nový Kostel v letech 2007 – 2013 má obec takřka vyrovnané příjmy a výdaje. Záporné saldo v jednotlivých letech je minimální. Z výše uvedených údajů je patrné, že za celé sledované období má Obec Nový kostel přibližně jak výdaje, tak příjmy. Mezi kladné atributy těchto příjmů zcela jistě řadíme i poskytnuté investiční dotace ze státního rozpočtu, které měly pozitivní dopad na rozvoj obce a podpořily její hospodaření.

7.2.9 Ukazatel dluhové služby v obci Nový Kostel

Tabulka č. 33 – Ukazatel dluhové služby obce Nový Kostel v letech 2007 - 2013

Název položky	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Ukazatel dluhové služby (v %)	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Jak je patrné Tabulky č. 33 – Ukazatel dluhové služby obce Nový Kostel v letech 2007 – 2013, ukazatel dluhové služby u obce Nový Kostel za sledované období 2007 – 2013 je nulový, obec nenebýla za celé období zatížena spáčením úvěrů.

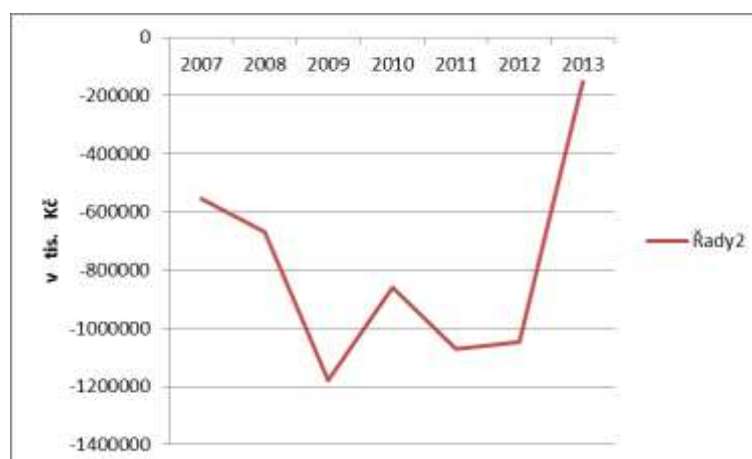
7.2.10 Brutto úspora obce Nový Kostel za období 2007 – 2013

Tabulka č. 34 – Brutto úspora obce Nový Kostel v letech 2007 - 2013

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Brutto úspora (v Kč)	-555 920	-667 460	-1 176 960	-857 920	-1 071 100	- 1 047 640	- 152 734

Zdroj: vlastní zpracování dle Rozpočtových výkazů obce, 2015

Graf č. 11 Brutto úspora obce Nový Kostel v letech 2007 - 2013

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Z výše uvedené tabulky a grafu č. 11 je patrné že, obec Nový Kostel v období 2007 – 2013 nedisponovala dostatečným množstvím finančních prostředků potřebných na případné splácení dluhu. Vzhledem k tomu, že ukazatel dluhové služby je nulový, je pozitivní, že vedení obce se snaží obec nezadlužovat.

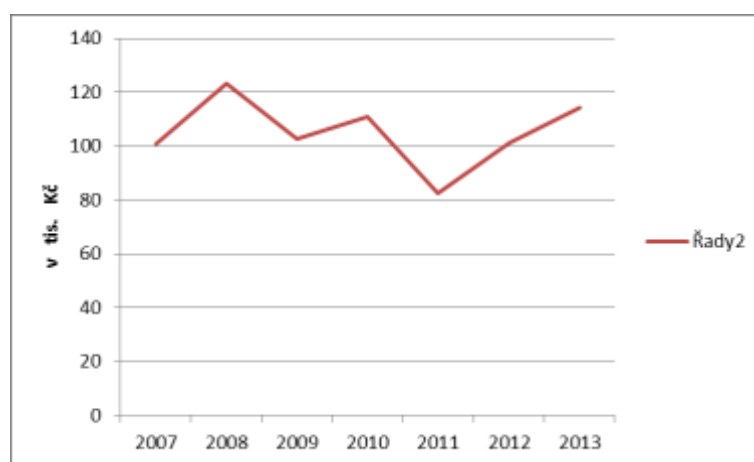
7.2.11 Meziroční růst příjmů obce Nový Kostel v letech 2007 - 2013

Tabulka č. 35 – Meziroční růst příjmů v % obce Nový Kostel v letech 2007 - 2013

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Meziroční růst příjmů (v %)	100,64	123,13	102,61	110,89	82,62	101,14	114,28

Zdroj: vlastní zpracování dle Rozpočtových výkazů obce, 2015

Graf č. 12 Meziroční růst příjmů v % obce Nový Kostel v letech 2007 - 2013

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Z Tabulky č. 35 – Meziroční růst příjmů v % obce Nový Kostel v letech 2007 – 2013 a grafu č. 12, je patrné že, příjmy obce Nový Kostel za sledované období jsou stabilní, nejsou zde patrné velké finanční výkyvy.

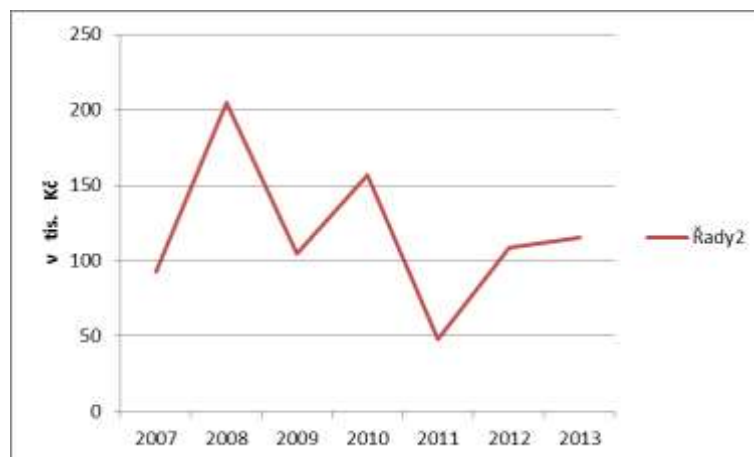
7.2.12 Meziroční růst vlastních příjmů obce Nový Kostel v letech 2007 - 2013

Tabulka č. 36 – Meziroční růst vlastních příjmů v % obce

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Meziroční růst vlastních příjmů	92,40	204,81	104,50	156,91	47,70	108,60	115,27

Zdroj: vlastní zpracování dle Rozpočtových výkazů obce, 2015

Graf č. 13 Meziroční růst vlastních příjmů v % obce Nový Kostel v letech 2007 - 2013

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Z Tabulky č. 36 – Meziroční růst vlastních příjmů v % obce Nový Kostel v letech 2007 – 2013 a grafu č. 13 je patrné že, také vlastní příjmy obce Nový Kostel za sledované období jsou téměř stabilní ani zde nedocházelo k velkým finančním výkyvům vyjma roku 2008. V tomto roce došlo především v nárůstu kapitálového příjmu, neboť v tomto roce obec odprodala do osobního vlastnictví svoji nemovitost. V roce 2011 vlastní příjmy obce klesly, tento pokles byl způsoben snížením finančních prostředků v kapitálových příjmech oproti minulému roku, kdy byl tento příjem poněkud větší, protože v roce 2010 obec také odprodala 2 obecní byty do soukromého vlastnictví.

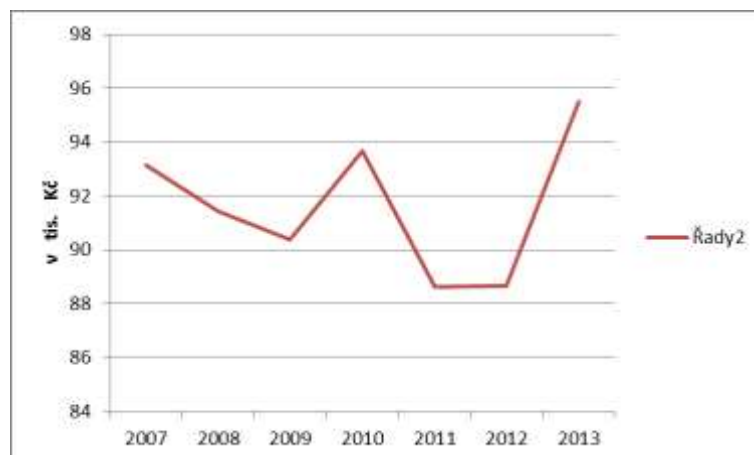
7.2.13 Finanční nezávislost obce Nový Kostel v letech 2007 - 2013

Tabulka č. 37 – Finanční nezávislost v % obce v letech 2007 - 2013

Rok	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Finanční nezávislost (v %)	93,15	91,43	90,39	93,66	88,64	88,65	95,52

Zdroj: vlastní zpracování dle Rozpočtových výkazů obce, 2015

Graf č. 14 Finanční nezávislost v % obce v letech 2007 - 2013

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Z výše uvedené Tabulky č. 37 – Finanční nezávislost v % obce Nový Kostel v letech 2007 – 2013 a grafu č. 14 je zřejmé, že finanční nezávislost obce za sledované období se stabilně pohybovala kolem 90 %, což je nadstandartní hranice, která vyjadřuje pozitivní finanční zdraví obce.

Tabulka č. 38 – Výsledky analýzy příjmů obce Obce Nový Kostel v letech 2007 - 2013

Ukazatel	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Meziroční růst příjmů v %	100,64	123,13	102,61	110,89	82,62	101,14	114,28
Meziroční růst vlastních příjmů v %	92,40	204,81	104,50	156,91	47,70	108,60	115,27
Finanční nezávislost v %	93,15	91,43	90,39	93,66	88,64	88,65	95,52

Zdroj: vlastní zpracování dle Rozpočtových výkazů obce, 2015

Z Tabulky č. 38 – Výsledky analýzy příjmů obce Obce Nový Kostel v letech 2007 – 2013 vyplývá, že obec je obcí stabilní bez strhujících výkyvů v příjmech.

7.2.14 Shrnutí – SWOT obce Nový Kostel

SWOT – obec Nový Kostel	
S – silné stránky	W – slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - Volné prostory k podnikání - Velmi dobré fungující komunitní plánování a zapojení obyvatel do dění v obci (společně budovatelské akce) - Fungující občanská společnost v obci - Kvalitní finanční zdraví obce - Dobrá infrastruktura - Vkusný a upravený vzhled obce - Aktivní kulturní a společenský život - 2 úspěšné místní podniky zaměstnávající osoby z místa i blízkého okolí - Atraktivní lokality a památky pro využití v cestovním ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatek dalších ploch k rozvoji podnikání - Velká nezaměstnanost - Velké pracovní vytížení obecního managementu - Nízká úroveň mezd v regionu - Limity územního plánování - Estetika některých lokalit v obci (neudržované soukromé objekty)
O - příležitosti	T - hrozby
<ul style="list-style-type: none"> - Fungující hospodářské družstvo zaměstnávající obyvatele obce - Rozvoj podnikání a tvorba pracovních míst zejména v oboru zemědělské výroby - Větší využívání dotačních příležitostí a posílení rozpočtu obce - Podpora občanů k využívání objektů k vlastní podnikatelské aktivitě - Rozvoj obce v provázanosti s rozvojem strategie v rámci Svazku Kamenné Vrchy - Budování místního patriotismu (vztah k území, obci) a motivace dětí a mládeže k tvorbě spolků a klubů 	<ul style="list-style-type: none"> - Ukončení činnosti Zemědělského družstva a Truhlárny Nový Kostel (skokový nárůst nezaměstnanosti) - Těžba hornin - Ztráta kontinuity v úspěšném vedení obce - Odchod mladých lidí z obce - Těžba hornin

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

8. Dotazníkové šetření v obci Křižovatka o obci Nový Kostel

Smyslem dotazníkového šetření v obci Křižovatka a v obci Nový Kostel bylo získat co nejvíce názorů veřejnosti k otázkám týkající se rozvoje obou obcí v minulém programovém období Evropské unie 2007 – 2013. Dotazníky byly volně dostupné na obecních úřadech. Občané mohli tyto dotazníky odevzdávat v papírové podobě zcela anonymně do schránky každého jednotlivého obecního úřadu. V Obci Křižovatka se tak vrátilo 155 vyplněných dotazníků a v obci Nový Kostel se jednalo 69 vyplněných dotazníků. Profil dotázaných byl rozdělen podle pohlaví a věku. Věkové složení bylo rozčleněno do čtyř kategorií. Největší zastoupení v obou obcích bylo ve věkové kategorii 31–50, tedy lidé v produktivním věku. Z hlediska pohlaví respondentů nejvíce odpovídaly ženy.

Tabulka č. 38 – Vyhodnocení dotazníkového šetření v Obci Křižovatka

Spokojenost	Relativní četnost (v %)			
	Spokojen	Spíše spokojen	Spíše nespokojen	Nespokojen
Stav obce	91,82	4,18	2,00	2,00
Služby v obci	69,82	8,20	19,08	2,90
Vybavenost obce	90,01	4,02	4,20	1,77
Mezilidské vztahy	89,82	5,32	3,06	1,80
Sportovní vyžití	90,30	4,20	2,32	3,18
Kulturní vyžití	81,12	10,12	5,32	3,44
Dopravní obslužnost	55,13	8,32	30,12	6,43
Činnost zastupitelstva	91,32	6,45	1,13	1,10

Zdroj: vlastní zpracování, 2014

Jak je patrné z uvedené Tabulky č. 38 – Vyhodnocení dotazníkového šetření v Obci Křižovatka na veškeré otázky položené v tomto dotazníkovém šetření odpověděli respondenti především kladně. Z tohoto šetření vyplynulo, že občané obce jsou spokojeni a v obci Křižovatka rádi žijí.

Tabulka č. 39 – Vyhodnocení dotazníkového šetření v Obci Nový Kostel

Spokojenost	Relativní četnost (v %)			
	Spíše spokojen	Spíše spokojen	Spíše spokojen	Nespokojen
Stav obce	50,82	29,51	9,84	9,83
Služby v obci	50,82	36,07	8,20	4,91
Vybavenost obce	50,91	25,32	19,18	4,59
Mezilidské vztahy	14,75	49,18	11,48	24,59
Sportovní vyžití	65,57	27,87	3,28	3,28
Kulturní vyžití	72,89	14,55	6,89	5,67
Dopravní obslužnost	24,59	6,56	57,38	11,47
Činnost zastupitelstva	66,98	21,31	8,20	3,51

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

Jak je patrné z uvedené Tabulky č. 39 – Vyhodnocení dotazníkového šetření v Obci Nový Kostel na veškeré otázky položené v tomto dotazníkovém šetření odpověděli respondenti spíše kladně. Větší míru nespokojenosti vyjádřili respondenti s dopravní obslužností. Z tohoto šetření vyplynulo, že občané obce jsou vesměs spokojeni a v obci Nový Kostel rádi žijí.

9. Závěr

Potřeba udržovat a rozvíjet veřejné statky v obci Křižovatka a Nový Kostel je dána nejen požadavky místních občanů, ale také konkurenčním bojem s okolními obcemi, byť sdruženými v dobrovolném Svazku Kamenné Vrchy.

Konkurenční boj obou obcí vyplývá z následujících skutečností: v okolí obou obcí se nachází jak město Skalná, tak město Františkovy Lázně a Cheb. Největším konkurentem pro obec Křižovatka se tak stává město Skalná, které je více než 6 x větší než obec Křižovatka (1 884 obyvatel - Údaj ověřen dne 23.03.2015 ze statistického rejstříku RARIS), a které je vzdálené od obce 7 km, na jeho území se nachází průmyslová zóna, občanská vybavenost a rozvojové oblasti určené pro výstavbu rodinných domů. Největším konkurentem pro obec Nový Kostel se stává město Františkovy Lázně, které je více než 15 x větší než obec Nový Kostel (6 000 obyvatel - Údaj ověřen dne 23.03.2015 ze statistického rejstříku RARIS), a které je vzdálené od obce 25 km, na jeho území se nachází proslulé léčebné lázně s několika stovkami pracovních příležitostí, občanská vybavenost a dale bohatá možnost kulturního vyžití jako je divadlo, kino. Směrem k městu Cheb je určená rozvojová oblast určená pro výstavbu rodinných domů

Dalším atributem je ta skutečnost, že tato oblast Karlovarského kraje je řídko osídlena, trpí absencí větších průmyslových podniků, a s tím související nižší pravděpodobnost změny či nalezení zaměstnání. Pro obec Křižovatku a obec Nový Kostel je vitálně důležité, aby dokázaly udržet stávající obyvatele v obcích a nabídly případně nově přichozím obyvatelům kvalitní kulturní a sociální zázemí. Proto se obě obce soustředila na efektivní čerpání dotací, kterými se snaží vylepšit veřejné statky a s tím související renomé obcí.

Zejména obec Křižovatka iniciovala mezi místními občany vznik dobrovolných občanských spolků, které se aktivně podíleli a podílejí bezplatně na chodu obce a napomáhají k zajišťování veřejných statků a hospodářskému rozvoji obce. Specifickým úkolem současného zastupitelstva je zlepšení podmínek pro mladou generaci.

Nutno podotknout že, obec Křižovatka získala již několik ocenění, jejíž poslední ohodnocení byla „Zlatá stuha“ v roce 2012 v soutěži, kterou každoročně vyhlašuje Spolek pro obnovu venkova, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Svaz měst a obcí a Ministerstvo zemědělství ČR. Díky tomuto ocenění je obec Křižovatka oprávněna

užívat titul „Vesnice Karlovarského kraje roku 2012“, a stala se tak kandidátem do celostátního kola této soutěže.

Další ocenění získala obec Křižovatka již v roce 2008, kdy se umístila na třetím místě v soutěži „Oranžová stuha České republiky roku“, jehož vyhlášovateli jsou: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Spolek pro obnovu venkova, Svaz měst a obcí a Ministerstvo zemědělství ČR. Cílem tohoto ocenění je vyhledávat, zveřejňovat a ocenit příklady dobrých výsledků partnerství obce při obnově vesnice a rozvoji venkova, přičemž ze strany obce může být toto partnerství naplňováno také v rámci dobrovolného svazu obcí nebo místní akční skupiny. Získání „Zlaté stuh“ v roce 2012 a „Oranžové stuh České republiky roku“ v roce 2008 opravňuje jejího držitele k žádosti o investiční nebo neinvestiční dotaci poskytnutou z Ministerstva pro místní rozvoj ČR na obnovu a údržbu venkovské zástavby (s výjimkou bytového fondu) a občanské vybavenosti (např. radnice, školy, předškolní zařízení, kulturní zařízení, hasičské zbrojnice, sakrální stavby, hřbitovy, drobní stavby), komplexní opravu veřejných prostranství, obnovu a zřízení veřejné zeleně, rekonstrukci a výstavbu místních komunikací, stezek a veřejného osvětlení.

Úspěch obce Křižovatka v soutěžích jen potvrzuje úspěšnost úsilí obce při získávání dotací, a s tím související obnovu veřejných statků a rozvoj obce, nicméně obec by neměla pouze spoléhat a být příliš závislá na dotačních prostředcích pro další rozvoj obce. Vzhledem k tomu, že v obci se nalézají některé nemovitosti, které nejsou využity a jsou v majetku obce, bylo by dobré iniciovat občany s větší podnikatelské aktivitě. Obec je esteticky upravená, díky přispění dotačních finančních prostředků i dostatečně vybavena tak, aby zde občané mohly trávit aktivně volný čas.

Obec Nový Kostel má několik negativních specifíků. Oproti obci Křižovatka je rozvoj této obce omezen z důvodu ložisek nerostných surovin, v její těsné blízkosti. V této obci je zároveň zvýšená seismická aktivita. Toto jsou důvody, proč se obec nemůže rozvíjet budováním nových staveb a to jak pro účely rodinného bydlení či k podnikání. Na katastrálním území obce není zároveň dostatek volných zemědělských ploch k drobnému podnikání a také stav hlavní komunikace není dobrý. Obec Nový Kostel by se tak měla zaměřit na intenzivní čerpání dotačních prostředků i z jiných zdrojů, než ze státního rozpočtu např. čerpat z některého Operačního programu. Nemít strach a obavy ze špatné realizace těchto projektů. Převzít inspiraci od obce Křižovatka, vzájemná

intenzivní spolupráce obou starostů by tak přispěla k úspěšným realizacím projektů. Využít možnosti čerpání dotačních prostředků na projekty neinvestiční povahy jako jsou dotace a příspěvky poskytované úřadem práce – zřizování společensky účelných míst za účelem snižování nezaměstnanosti v obci.

Seznam použitých pramenů:

Literární zdroje

1. MACÁKOVÁ, Libuše a kolektiv. *Mikroekonomie základní kurz*. 10. vydání, Slaný: Melandrium, 2007, IBSN 978-80-96175-56-0
2. PAVLÁSEK, Vlastimil; HEJDUKOVÁ, Pavlína. *Veřejné finance a daně v České republice*. 2. přepracované vydání, Plzeň: Nava tisk spol.s.r.o., 2011, 182 s., IBSN 978-80-7211-395-8
3. PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vydání, Praha: Management Press, 2004, 375 s., IBSN 80-7261-086-4
4. PEKOVÁ, Jitka. *Finance územní samosprávy – územní aspekty veřejných financí*. 1. vydání, Praha: Viktoria Publishing, a.s., 1995, 268 s., IBSN 80-7187-024-2
5. PEKOVÁ, Jitka; PILNÝ, Jaroslav; JETMAR, Marek. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3. aktualizované a rozšířené vydání, Praha: ASPI, a.s., 2008, 712 s., IBSN 978-80-7357-351-5
6. PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření obcí a rozpočet*. 55. publikace, Praha: Codex Bohemia, s.r.o., 1997, 289 s., IBSN 80-85963-34-5

Internetové zdroje

1. *Ministerstvo financí ČR*. [online] Praha: Ministerstvo financí ČR, 2013, Aktualizace 25.3.2013, [cit. 25.3.2013] Dostupné z: <http://www.info.mfcr.cz/ares/ares.html>
2. *Ministerstvo financí ČR*. [online] Praha: Ministerstvo financí ČR, 2013, Aktualizace 29.3.2013, [cit. 29.3.2013] Dostupné z: <http://www.strukturální-fondy.cz/>
3. *Ministerstvo zemědělství ČR*. [online] Praha: Ministerstvo zemědělství ČR, 2013, Aktualizace 2.4.2013, [cit. 2.4.2013] Dostupné z: <http://www.vesniceroku.cz/>

Legislativní zdroje

1. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
2. Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
3. Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů
4. Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní
5. Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

